

๑๖๖.๗

๑๖๖.๗

๑๖๖.๗

บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

ถวิล ปานศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

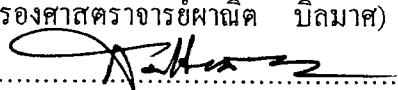
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

กันยายน ๒๕๔๑

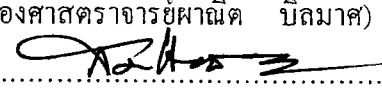
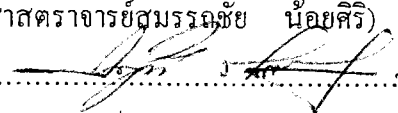
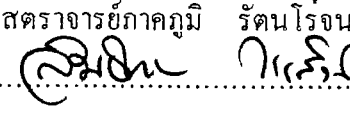
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

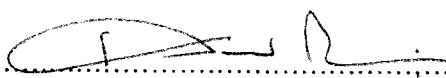
คณะกรรมการควบคุม

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ)
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมรรถชัย น้อยศิริ)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ)
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมรรถชัย น้อยศิริ)
 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล)
 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย ไกรสังข์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีทุกประการด้วยความกรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำตลอดจนถึงการตรวจแก้ไขจาก รองศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมรรถชัย น้อยศิริ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย ไกรสังข์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างและขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ อักษรถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล นายชัยวิทย์ จิตเมตตา และนายวันรบ โสมภพทุมรักษ์ ที่กรุณาช่วยตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัยและขอขอบพระคุณผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์ชาญชัย พงศยาภรณ์ อาจารย์สุศิษฐ์ หงส์สวัสดิ์ อาจารย์ธิดา ดิษฐ์บ้าน อาจารย์ฉัฐรส ปัญชาชาญชัย อาจารย์ประภัสสร ปานศรี อาจารย์จจร สิตดา อาจารย์สุรางค์ ควบสุวรรณ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้คำปรึกษา คอยสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

คุณประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ ครอบครัว ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เป็นแรงบันดาลใจและให้กำลังใจหาความรู้ความเจริญก้าวหน้าจนสำเร็จตามปณิธานที่ตั้งไว้

ถวิล ปานศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของบทบาท	6
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท	7
บทบาทหน้าที่ของครู	8
บทบาทครูพลศึกษา	11
หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพลศึกษา	12
บรรยายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
งานวิจัยต่างประเทศ	19
งานวิจัยในประเทศไทย	23
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	28
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม	35
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	37

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	38
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า	38
ผลการศึกษาค้นคว้า	39
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
บทย่อ	69
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	69
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	70
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	71
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	81
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	87
ประวัติย่อของผู้วิจัย	98

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	29
2	แสดงความถี่และร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน	40
3	แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ 23 รายการ	42
4	แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียน 16 รายการ	47
5	แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 14 รายการ	51
6	แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริการชุมชน 10 รายการ	55
7	แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านหน้าที่พิเศษ 16 รายการ	58
8	แสดงความถี่บทบาทของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านวิชาการ 10 รายการ	62
9	แสดงความถี่บทบาทของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านกิจกรรมนักเรียน 7 รายการ	64

ตาราง	หน้า
10 แสดงความถึบเทาของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านส่งเสริมศิลป วัฒนธรรม 7 รายการ	65
11 แสดงความถึบเทาของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านบริการชุมชน 6 รายการ	66
12 แสดงความถึบเทาของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านหน้าที่พิเศษ 9 รายการ	67

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับความเจริญของสังคมและประเทศชาติ ในการวางรากฐานที่จะพัฒนาประเทศชาติให้มั่นคง เยาวชนที่อยู่วัยศึกษาเล่าเรียนเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติที่ควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อจะเป็นหลักประกันได้ดียิ่งอนาคตที่เจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติต่อไป ปัจจุบันการจัดการศึกษานั้นมักจะมุ่งเรื่องความรู้ทางวิชาการ มิได้มองถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลช่วยในการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จได้ดี เช่น การออกกำลังกาย การที่คนเรามีแต่ความรู้แต่ขาดการออกกำลังกายซึ่งมีส่วนทำให้สุขภาพร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ไม่สมบูรณ์ ความรู้นั้นก็ไม่มีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

การพลศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษาของไทยที่จะช่วยให้บุคคลได้มีการพัฒนาส่งเสริมประชากรซึ่งเป็นทรัพยากรที่ล้ำค่าที่สุดของชาติให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นผลให้ประเทศชาติประสบความสำเร็จในการพัฒนาได้อย่างงดงามและรวดเร็วยิ่งขึ้น สภาอาน พวงบุตร (2525 : 4) ในส่วนความสำคัญของพลศึกษา อวย เกตุสิงห์ (2518 : 1) ได้กล่าวว่าพลศึกษาเป็นยาและอาหาร และเป็นอาหารที่พิเศษที่ทุกคนต้องการถ้าขาดการออกกำลังกายก็เช่นเดียวกับคนขาดอาหาร นอกจากนี้ พอง เกิดแก้ว (2520 : 3) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าพลศึกษาเป็นการศึกษาที่สำคัญส่วนหนึ่งในทุกระดับการศึกษาโดยมุ่งส่งเสริมให้บุคคลได้มีการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อจะมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์ วิชาพลศึกษาจะเป็นวิชาที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการสร้างบุคคลให้มีสุขภาพดี ทั้งร่างกาย และจิตใจ พลศึกษามีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อมนุษย์มาก โดยพลศึกษาเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมทั้งช่วยให้มีความสามารถในการประกอบกิจการงาน การดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การพลศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนามนุษย์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนความมั่นคงของชาติด้วย ดังคำที่ว่า "กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ"

ในการที่จะบรรลุตามความมุ่งหมายดังกล่าว "ครู" จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพราะครูจะเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการแก่ผู้เรียน ครูจะเป็นตัวจักรที่สำคัญในการนำเอาหลักสูตรไปใช้และนำหลักสูตรไปสู่จุดหมาย ครูจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง (Agent of Change) ในสังคม กรอสส์ (Gross.1976 : 147) ดังนั้นบทบาทของครูจึงไม่ใช่เพียงแต่สอนหนังสือ หรือใช้วิชาความรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังสอนให้คนเป็นคน ด้วยกิจกรรมและกลวิธีที่มีแบบแผนเฉพาะของตน มีการอบรมศีลธรรมจรรยา และอาชีพไปพร้อม ๆ กัน ฉะนั้นเห็นได้ว่า บทบาทของครูเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการศึกษา

วิชาพลศึกษาจึงมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพของประชากร โดยเฉพาะการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดความรักและทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยดี มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬาและรักการทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การประกอบอาชีพ และการครองคนในสังคม ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนและการบริหารพลศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลดังกล่าวดังกล่าวจะต้องมีองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น อุปกรณ์ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบและโดยเฉพาะบุคลากรที่เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ สมาน รังสิโยภักดิ์ (2524 : 1) กล่าวว่าคนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหารหากหน่วยงานใดหากคนดีมีความรู้ความสามารถอยู่ในหน่วยงานนั้นคนที่สุดท้ายก็เป็นที่แน่ใจว่า หน่วยงานนั้นจะเจริญก้าวหน้าสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัดเมื่อบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของหน่วยงาน ผู้บริหารโรงเรียนและครูพลศึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะครูพลศึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญทางพลศึกษาที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียนซึ่ง วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 : 38) ได้ให้ความเห็นว่า ครูพลศึกษานับว่าเป็นหัวใจสำคัญของวิชาพลศึกษา โครงการและกิจกรรมทางพลศึกษาจะประสบความสำเร็จ และนักเรียนจะได้ผลประโยชน์ไม่น้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและประสิทธิภาพในการจัดดำเนินการของครูพลศึกษาฉะนั้นในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจึงต้องการครูพลศึกษาที่มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน

บทบาทของครูพลศึกษาจึงไม่ใช่แต่เพียงสอนหนังสือหรือให้ความรู้แก่ผู้เรียนแต่เพียงอย่างเดียว ควรที่จะต้องมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ด้วย ดังที่ บุชเชอร์ (Bucher.1968 : 592) ได้กล่าวไว้ว่า ครูพลศึกษาที่ดี คือครูที่มีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้เรียนเช่นเดียวกับครูอื่น ๆ แต่ครูพลศึกษายังต้องช่วยให้นักเรียนมีความเจริญเติบโตและพัฒนาทักษะทางกาย ทางกีฬา ความอดทน ความกระตือรือร้น มนุษยสัมพันธ์ และการเป็นผู้นำด้วย

ครูพลศึกษา จะมีบทบาทที่เหมาะสมและถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ซึ่งจะเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการมอบหมายบทบาทหน้าที่และชี้แนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหให้กับครูพลศึกษา พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจะช่วยให้ครูพลศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยในฐานะครูพลศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนาคุณภาพของครูพลศึกษา รวมทั้งช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนจัดบุคลากรทางด้านพลศึกษาให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และความรู้ความสามารถ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทราบถึงความแตกต่างของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เป็นแนวทางสำหรับครูพลศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงบทบาทของตนเอง
3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูพลศึกษา
4. เป็นแนวทางในการทาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 47 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน 111 คน เพศชาย 45 คน เพศหญิง 66 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ แยกตาม เพศ
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 801 คนขึ้นไป
3. บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริง หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำจริงของครูพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาทางพลศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
4. บทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ หมายถึง ความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อครูพลศึกษาว่าสมควรปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละบทบาทอย่างไร มากน้อยเพียงไร
5. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของครูพลศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ในบทบาทด้านวิชาการ บทบาทด้านกิจกรรมนักเรียน
บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม บทบาทด้านบริการชุมชน และบทบาทด้านหน้าที่พิเศษ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ความหมายของบทบาท

ได้มีผู้ให้ความหมายของบทบาทดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 453) ได้ให้ความหมายของคำว่า "บทบาท" หมายถึง ทำตามบท ราวตามบท โดยปริยาย หมายความว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อ-แม่ บทบาทของครู

ภิญโญ สาธร (2517 : 304) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า เป็นความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดว่า บุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรจะทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์นั้น ๆ บทบาทนี้จะควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งอยู่เสมอ

ประมวล รัตนวงศ์ (2519 : 12) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขและอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำเมื่อบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด พฤติกรรมดังกล่าวนี้ย่อมมีส่วนผูกพันกับความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งเอง และความหวังของสังคมที่เห็นว่าบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นควรกระทำ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 58) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า หมายถึง การประกอบพฤติกรรมตามตำแหน่งซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม หรือตามลักษณะการรับรู้หรือตามที่แสดงจริง บทบาทเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่

สุพัตรา สุภาพ (2525 : 34) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า เป็นการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อบทบาทก็ต้องเลี้ยงลูก เป็นครู บทบาทก็ต้องอบรมสั่งสอนนักเรียน เป็นคนไข้บทบาทก็ต้องปฏิบัติตามแพทย์สั่ง

สงวนศรี วิรัชชัย (2527 : 20) กล่าวว่า บทบาท คือ รูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งซึ่งประกอบด้วยสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็ต้องแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุว่าเป็นบทบาทของตำแหน่งนั้น ๆ

กู๊ด (Good. 1973 : 502) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้เป็นสองนัย นัยหนึ่งหมายถึงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แสดงออกอยู่เป็นประจักษ์ภายในขอบเขตของกลุ่ม อีกนัยหนึ่ง หมายถึงพฤติกรรมที่คาดหวังตามตำแหน่งหน้าที่หรือการแสดงออกแต่ละบุคคลตามความมุ่งหวังของสังคม

เครช (Krech. 1962 : 338) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาทเป็นแบบแผนของความต้องการ เป้าประสงค์ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและการกระทำของสมาชิกที่ชุมชนคาดหวังจะต้องเป็นไปตามคุณลักษณะของตำแหน่งนั้น ๆ

กล่าวสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของแต่ละบุคคลตามสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายโดยเป็นไปตามความมุ่งหวังของสังคม

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท

ประสาธน์ หลักศิลา (2511 : 114-115) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ไว้ว่า เมื่อบุคคลหนึ่งเป็นสมาชิกหลายกลุ่มก็ย่อมดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่ง และแต่ละตำแหน่งย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติสำหรับตำแหน่งนั้น คือ บทบาท หน้าที่ เป็นสิ่งที่ควบคู่ไปกับตำแหน่ง แต่มีข้อสังเกตว่าตำแหน่งเหมือน ๆ กัน เมื่อบุคคลต่างกันมาดำรงตำแหน่งนั้น การปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งนั้นของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน จึงทำให้เราเห็นความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้

มีศักดิ์ วิมาสายกุล (2524 : 17-18) ได้สรุปลักษณะของบทบาทแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. บทบาทที่ได้ติดตัวโดยกำเนิด บทบาทประเภทนี้เมื่อบุคคลเกิดมาและมีชีวิตอยู่ในสังคมย่อมจะได้รับตำแหน่งต่าง ๆ ทางสังคมในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม ไม่ว่าบุคคลนั้นจะต้องการหรือไม่ก็ตาม เช่น การเป็น บิดามารดา ลูก บ้า น้า อา เป็นต้น แบบแผนของพฤติกรรมจะถูกกำหนดขึ้นตามปทัสถาน (Norms) ของสังคมนั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะหนักไปทางด้านวิถีประเพณี และจารีตประเพณี ส่วนกฎหมายนั้นมักจะไม่ค่อยถือเป็นแนวปฏิบัติมากนัก

2. บทบาทที่ได้จากความสามารถเป็นบทบาทที่ได้ภายหลังจากที่ บุคคลนั้นมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ยิ่งเป็นสังคมที่มีวิธีการดำเนินชีวิตสลับซับซ้อนมากเท่าใด ตำแหน่งต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะด้วยการแต่งตั้งหรือไม่ก็ตามบุคคลนั้นจะต้องแสดงบทบาทให้ถูกต้องตามตำแหน่งซึ่งตำแหน่งที่ได้จากความสามารถนั้นเมื่ออยู่มากมาย เช่น การเป็นนักเรียน เป็นหัวหน้า หรือการได้รับตำแหน่งต่าง ๆ เป็นต้น พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง นอกจากจะต้องยึดหลักวิถีประเพณีและจารีตประเพณี

แล้วยังต้องยึดหลักแห่งกฎหมายเป็นสำคัญอีกด้วย

เดวิส (Davis. 1962 : 40) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบไว้อย่างน่าสนใจว่า การที่บุคคลจะดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด ต้องมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบกำหนดไว้ ควบคู่กับตำแหน่งนั้นเสมอ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้จะต้องเป็นที่รู้และเข้าใจกันระหว่างบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

บรูม และเซลนิค (Broom and Selnick. 1963 : 87-90) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า บทบาทบางครั้ง เรียกว่า บทบาททางสังคมซึ่งเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งเฉพาะทางสังคม เช่น การเป็นครู ผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคนจะมีบทบาทเฉพาะของตัวเองว่า ควรจะมีพฤติกรรมอย่างไรซึ่งบทบาทอันนั้นเป็นบทบาทที่คาดหวังไว้จากสังคมว่าครูควรทำหน้าที่สอน ให้ความรู้แก่นักเรียน แต่ในการปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ บางครั้งอาจทำงานเกินบทบาทที่กำหนดไว้ก็ได้ จึงได้จำแนกบทบาทไว้ดังนี้

1. บทบาทที่กำหนดไว้ (Socially Prescribed Role) เป็นบทบาทตามอุดมคติที่มีการกำหนดตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ตรงตามบทบาท ตามอุดมคติทุกประการและอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

2. บทบาทที่ควรกระทำ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลควรจะทำในหน้าที่ตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ตรงตามบทบาท ตามอุดมคติทุกประการและอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

3. บทบาทที่กระทำจริง (Performed Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำจริงตามความเชื่อถือ ความคาดหวัง ตลอดจนความกดดัน และโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงเวลาหนึ่ง

จากแนวความคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า บทบาทของบุคคลจะมีความคู่ไปกับตำแหน่งทางสังคมซึ่งติดตัวโดยกำเนิดหรือความสามารถ และในบางครั้งบุคคลจะมีบทบาทเฉพาะของตนเอง เช่นบทบาทตามอุดมคติ บทบาทที่ควรกระทำในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ และบทบาทที่กระทำจริงตามความคาดหวัง หรือความกดดัน

บทบาทหน้าที่ของครู

ครูซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและ เป็นสมาชิกส่วนหนึ่งในสถานศึกษาที่

มีบทบาทและหน้าที่ฝึกอบรมนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากจึงมีโอกาที่จะเป็นผู้แนะแนว ตักเตือนและให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูจะต้องรู้และเข้าใจ ตลอดจนปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สุจริต เพียรชอบ (2514 : 108-117) ได้เขียนบทความเรื่อง "บทบาทของครูในสังคม" สรุปได้ว่า ครูควรจะต้องมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. บทบาทการให้การศึกษา โดยให้การศึกษาแก่นักเรียนซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงและให้การศึกษาแก่ประชาชน ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. บทบาทการอบรมศีลธรรมจรรยา โดยการอบรมบ่มนิสัยนักเรียน และประชาชนให้เป็นแบบฉบับที่ดีต่อสังคม ทั้งในด้านความประพฤติและการวางตนในด้านต่าง ๆ
3. บทบาทการถ่ายทอดวัฒนธรรม ซึ่งอาจจะทำได้ขณะเวลาสอนในชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน โดยครูจะต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้รักษา ถ่ายทอดและฟื้นฟูวัฒนธรรม
4. บทบาทการร่วมกิจกรรมของชุมชน เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนที่ตนเองเป็นสมาชิก
5. บทบาทการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน
6. บทบาทการสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งความสัมพันธ์อันนี้จะก่อให้เกิดความช่วยเหลือ การให้บริการซึ่งกันและกัน
7. บทบาทการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์สังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการจัดและปรับปรุงหลักสูตรการสอน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการปรับตัวของครูให้เข้ากับสภาพสังคมนั้น ๆ

เมธ เมธสิมา (2518 : 18-20) ได้เขียนบทความเรื่อง "บทบาทความรับผิดชอบของครู" โดยกล่าวสรุปว่า ครูจะต้องมีความรับผิดชอบดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมงาน ด้วยการให้ความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกัน
2. ความรับผิดชอบต่อผู้บริหาร โดยช่วยผู้บริหารอยู่ตลอดเวลาด้วยหลักประชาธิปไตย
3. ความรับผิดชอบต่อนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ และครูจะต้องใช้เทคนิคการสอนที่จะสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยในห้องเรียนและในโรงเรียน

4. ความรับผิดชอบต่อประชาชน โดยมีบทบาทเป็นผู้นำของชุมชนเป็นตัวแทนทำการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ จากโรงเรียนไปสู่สังคม

5. ความรับผิดชอบต่ออาชีพการสอน ครูต้องมีความสนใจในการสอนและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สุทิน นิยมพลับ (2522 : 82) ได้กล่าวถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของครู สรุปได้ดังนี้

1. ครูเป็นผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่นักเรียน ให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้ใหญ ผู้ปกครองและเป็นผู้ประสานงานระหว่างครูใหญ่กับนักเรียน

2. ครูเป็นผู้นำและแนะแนวทางการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพราะอยู่ใกล้ชิด และเห็นความสามารถเฉพาะบุคคล

3. ครูเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ช่วยปรับปรุงสภาพท้องถิ่น และเป็นผู้นำของชุมชนพร้อมทั้งแนะแนวทางให้แก่ประชาชน

4. ครูเป็นผู้ประสานงานและประชาสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งสานนโยบายของรัฐบาลกับชุมชนให้เข้าใจดีต่อกัน

5. ครูเป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของสังคมและเอกลักษณ์ของไทย และเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติส่วนหนึ่ง เพราะเป็นแบบอย่างและผู้นำทางการศึกษาเป็นผู้รักษาระเบียบประเพณีวัฒนธรรม

เลขา ปิยอัจฉริยะ (2522 : 39) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูยุคใหม่ว่า ต้องมีหน้าที่สอดคล้องตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป พอสรุปได้ 8 ประการ

1. ต้องศึกษาหาความรู้และถ่ายทอดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

2. นำปัญหาสังคมมาสอนให้รู้จักอยู่รอดและไม่เป็นปัญหาแก่สังคม

3. ต้องฝึกฝนตนเองและนักเรียนให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

4. ต้องเข้าใจและปลูกฝังค่านิยมในเอกลักษณ์ไทย

5. ต้องฝึกฝนทักษะและสร้างนิสัยที่ดีในการทำงาน

6. ต้องปลูกฝังและส่งเสริมประชาธิปไตยที่ถูกต้อง

7. ต้องฝึกการใช้ความคิดและวิจารณ์ตนเอง

8. จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลทางการศึกษา

แวน (Van. 1979 : 301-302) ได้สรุปลักษณะของครูในอุดมคติที่จะต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความสามารถในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจได้ดี
2. มีความสามารถในการรักษาระเบียบวินัยและมีความยุติธรรม
3. มีความสามารถในการจูงใจ มีความรักและเอาใจใส่นักเรียน
4. มีขวัญและกำลังใจที่ดี
5. มีศรัทธาและกระตือรือร้นในวิชาชีพ
6. มีบุคลิกภาพดีและมีลักษณะของความเป็นมิตร

บทบาทครูพลศึกษา

วาสนา คุณาภสิทธิ์ (2536 : 118) กล่าวว่า ครูพลศึกษาต้องสอนให้นักเรียน คิด เป็น ทำเป็น และรู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง สอนให้นักเรียนรักการทำงาน สนใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมตามวิถีทางของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สอนให้นักเรียนยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ครูพลศึกษาต้องหมั่นอบรมนิสัยให้นักเรียนมีระเบียบ วินัย มีวัฒนธรรม มีศีลธรรม สอนให้รู้จักใช้สิทธิ์และหน้าที่ภายในขอบเขตแห่งกฎหมายสำหรับตัวครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผลและต้องสามารถอธิบาย สาธิต เทคนิค ทักษะ ประวัติการกีฬา ประโยชน์ กติกาต่าง ๆ แผนการเล่น ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ให้เป็น ประโยชน์ต้องพิจารณาเจตคติของความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และจะต้องสอนให้บรรลุจุดหมายของวิชาพลศึกษาด้วย

เพป และมินส์ (Pape and Means. 1963 : 79-93) ให้ความเห็นว่าครูพลศึกษาที่มีคุณภาพ คือ ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยมีความยืดหยุ่นมีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียนเข้าใจการใช้กิจกรรมพลศึกษาในการเรียนการสอนใช้ทักษะที่เหมาะสมและเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างดี รู้ว่าจะทำการสอนกิจกรรมนั้น ๆ อย่างไร นอกจากนี้ยังให้ทัศนะอีกว่า ครูพลศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูทั่วไป มีมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนการสอนโดยสมบูรณ์ และครูพลศึกษาควรจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษด้วย คือ

1. มีสุขภาพและมีทักษะทางการเคลื่อนไหวดีมาก
2. ระลึกเสมอว่าพลศึกษาไม่ใช่การเล่นกีฬาเท่านั้น
3. ขยันศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

4. ทาคณาให้เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป

โคเวลล์ และชเวิน (Cowell and Schwehn. 1967 : 59) กล่าวว่า ครูที่จะสอนอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยองค์ประกอบของคุณสมบัติในตัวครู คือ บุคลิกภาพของครู ความรู้ และทักษะ ความสนใจในงาน และหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ในโรงเรียน

คอร์ทรี (Daughtrey. 1973 : 66-76) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีลักษณะดังนี้ มีความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อส่งเสริมให้มีบุคลิกภาพที่ดีเป็นที่น่าพอใจ ครูที่ประสบความสำเร็จมักจะเป็นมิตร ชอบแสดงออกและมีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี มีความรู้และคุ้นเคยกับทักษะและเทคนิคทุกอย่างที่จำเป็นต่อการสอนพลศึกษา อุทิศเวลาและตัวเอง กระตือรือร้นสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลสนใจวิชาชีพ ปรับปรุงสถานภาพของตนโดยการวิจัยศึกษาเข้าร่วมสมาคมวิชาชีพ มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน รู้จักเลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสม มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีน้ำเสียงในการพูดดี มีความสุภาพ นอกจากนี้ควรมีลักษณะพิเศษ คือ รู้และปฏิบัติตามปรัชญาทางพลศึกษา สามารถตอบคำถามทางพลศึกษาและสามารถสาธิตการสอนกิจกรรมพลศึกษาได้ มีลักษณะภายนอกเป็นที่น่าประทับใจแก่ผู้พบเห็น มีความคุ้นเคยกับระบบโรงเรียน

เบลีย์ และฟิลด์ (Bailey and Field. 1976 : 100-101) ได้กล่าวถึงขอบข่ายหน้าที่ของครูพลศึกษาไว้ว่า ครูพลศึกษามีหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งหลัก การทฤษฎีและกิจกรรมพลศึกษาหลายชนิด นอกจากนี้ครูพลศึกษายังมีหน้าที่ต้องจัดกิจกรรมอีกหลายประเภทได้แก่ โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การโค้ชกีฬา การสอนวิชาสุขศึกษา การประสานงานกับโปรแกรมสุขภาพของโรงเรียน การอยู่ค่ายพักแรม การศึกษากลางแจ้ง การ จัดโปรแกรมบรรณาธิการทางพลศึกษา และจะต้องแบ่งเวลาสำหรับการวิจัยทางพลศึกษาด้วย

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพลศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยสามารถสรุปบทบาทและหน้าที่ของครูพลศึกษาได้ดังนี้

1. การสอน ครูพลศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลาย ๆ รายวิชา ต้องสามารถอธิบาย-สาธิตเทคนิค ทักษะ ประโยชน์ กติกา แผนการเล่น ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ให้เป็นประโยชน์ ต้องจัดบริหารชั้นเรียนสำหรับการสอน การเล่น การประเมินผล และการแนะแนว ต้องพัฒนาทัศนคติของความมีน้ำใจนักกีฬา การจัดสภาพแวดล้อมทางสุขศึกษาและ

การสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอื่น ๆ ของวิชาพลศึกษาอีกด้วย

2. การแข่งขันกีฬาภายใน ครูพลศึกษาต้องจัดการแข่งขันกีฬาภายใน โดยทำการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะใช้ในการแข่งขันโดยไม่ให้เข้าซ้อนและนักเรียนได้แข่งขันเท่า ๆ กัน ต้องเตรียมการจัดซื้อ จัดลำดับ บำรุงรักษา และแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแข่งขัน ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแข่งขัน จัดดูแลเรื่องความปลอดภัย จัดเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน จัดระบบการให้คะแนน จัดความขัดแย้ง และอาจจะต้องจัดทำคู่มือการแข่งขันกีฬาภายในไว้ด้วย

นอกจากนั้น อาจต้องทำหน้าที่จัดการแข่งขันกีฬาภายนอกร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ ด้วย

3. การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ครูพลศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาด้วย ซึ่งก็หมายถึงว่าต้องเป็นผู้ที่มีทักษะกีฬาสูงและมีความสามารถในการจูงใจสูงด้วย เหตุผลก็เพราะการสอนในชั้นเรียนจะสอนนักเรียนหลาย ๆ ระดับความสามารถปะปนกันไปตั้งแต่อ่อนจนเก่ง แต่การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาจะต้องสอนนักเรียนที่มีทักษะดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีกและต้องสอนได้อย่างรวดเร็ว ในหน้าที่นี้ครูพลศึกษาจะต้องโดนกระทบจากหลายฝ่าย เช่น นักเรียน คนดู นักข่าว หรือแม้แต่ความต้องการของตนเองที่จะพยายามไม่ให้เกิดการแพ้ ผู้ฝึกสอนจึงต้องมีศีลธรรม หลักการ และการเสียสละตนเองอย่างสูงที่จะต่อต้านสิ่งเหล่านั้น และที่สำคัญที่สุด คือ จะต้องไม่ปล่อยเบนออกจากจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาอย่างเด็ดขาด

ครูที่เป็นผู้ฝึกสอนต้องมีการวางแผน จัดการปฏิบัติการ ศึกษาและกำหนดแผนการเล่น กีฬาภาพยนตร์ จัดโปรแกรมการซ้อม ร่วมมือกับนักข่าว เลือกรับซื้อและรักษาวัสดุอุปกรณ์ กล่าวปราศรัยในงานเลี้ยงนักกีฬา เป็นที่ปรึกษา ประเมินผลการตัดสิน นอกจากนี้ ยังต้องวางแผนการเดินทางเพื่อการแข่งขันของทีม การซื้อตั๋วเดินทาง ผู้จับเวลา ผู้ให้คะแนน ผู้ตรวจสอบและรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของนักกีฬาและผู้ดู ผู้ฝึกสอนจึงต้องมีคุณสมบัติหลายประการ และอีกประการหนึ่งที่ต้องมีก็คือ ความเข้มงวดและความเข้าใจผู้เล่นในฐานะพ่อที่ต้องการทำให้ครอบครัวประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา มีความซื่อสัตย์ มีความเชื่อถือในตัวผู้เล่น ไม่แสดงความรักผู้เล่นคนไหนคนใดเป็นพิเศษ และอย่าให้สิทธิพิเศษแก่ใครด้วย

4. การอยู่ค่ายพักแรมและกิจกรรมกลางแจ้ง ครูพลศึกษามีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของค่ายหรือควบคุมดูแลการอยู่ค่ายพักแรมและการว่ายน้ำ สอนให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การนำทักษะกีฬาที่สำคัญที่สุดคือการสอนให้นักเรียนรู้จักวิถีชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นในบรรยากาศประชาธิปไตย รักสงบ รักธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. การเต้นรำ การเต้นรำเป็นกิจกรรมที่ให้ความนิยมเสมอมา โดยเฉพาะผู้หญิง และมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนมาโดยตลอดตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบัน เพราะเป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความรู้สึกและอารมณ์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้คลายความเครียดได้มาก ครูพลศึกษาจึงต้องสอนได้ทั้งกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน การเต้นรำพื้นเมือง การร้องเพลงประกอบการเล่นเกม กีฬา และอื่น ๆ

6. กีฬาศึกษา (Movement Education) กีฬาศึกษาเป็น การเคลื่อนไหว คือ การเรียน และการเรียน คือ การเคลื่อนไหว (Learning to Move and Moving to Learn) จึงเป็นการเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นการสำรวจค้นหาสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองเน้นการเรียนโดยตัวนักเรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้วิธีการดังกล่าวจะใช้การเคลื่อนไหวเท่านั้น ครูพลศึกษาต้องเข้าใจงานการเข้าเครื่องมือและเข้าใจงานหลักการเคลื่อนไหวของมนุษย์ให้สัมพันธ์กับ เวลา แรง รูปร่าง และการแสดงออก จุดมุ่งหมายของวิชานี้ก็เพื่อให้นักเรียนรู้จักระมัดระวังตนเองในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งครูจะสังเกตได้จากการให้นักเรียนแสดงให้ดูในลักษณะของความเร็ว-ช้า ความหนัก-เบา ความเป็นอิสระ ฯลฯ

7. การพลศึกษาพิเศษ ครูพลศึกษาต้องจัดกิจกรรมพิเศษให้แก่นักเรียนที่มีลักษณะผิดปกติ และช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้ดีขึ้น ครูพลศึกษาจึงต้องมีความรู้ในกายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว สรีรวิทยาการออกกำลังกาย จิตวิทยา วิธีสอน และศัพท์ทางการแพทย์ มีความตั้งใจจริงที่จะช่วยเหลือนักเรียนและรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของแพทย์เสียก่อน ไม่เข้าทำการบำบัดด้วยตนเอง

8. งานวิจัย การทำงานวิจัยมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและความก้าวหน้าในการทำงานแม้ครูจะไม่ทำด้วยตนเองก็ควรสนใจงานวิจัยของผู้อื่นซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ครูควรจรรู้จักตีความผลที่ได้จากการวิจัยและนำมาใช้ประโยชน์ให้ได้

9. การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ในสังคมไทยการปลูกฝังให้ประชาชนพลเมืองมีคุณธรรม (หรือความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ) และจริยธรรม (หรือลักษณะการแสดงออกของร่างกาย) เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสุขของคนในสังคมเดียวกัน เมื่อสมาชิกแต่ละคนของสังคมมีจริยธรรมสูงก็แสดงว่าสังคมนั้นมีคุณธรรมสูงไปด้วย ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานของความเจริญก้าวหน้าต่อไปครูทุกคนจึงควรรับเอาบทบาทของการเป็นผู้ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนไว้อย่างเต็มภาคภูมิ พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีอีกด้วย การปลูกฝังเรื่องดังกล่าวสามารถกระทำได้ในขณะสอนวิชาพลศึกษาในทุกขั้นตอนของกิจกรรมการเรียน เพราะหัวข้อจริย

ธรรมที่คณะกรรมการจัดจริยศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนได้ระบุไว้นั้นมี 10 ประการ ดังนี้

1. ความมีระเบียบวินัย
2. ความซื่อสัตย์ สุจริต และบุติธรรม
3. ความขยัน ประหยัด และยี่ดมั่นในวิชาชีพ
4. ความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบตอสังคมและประเทศชาติ
5. การรู้จักคิดริเริ่ม วิจารณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. ความกระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ

ศาสนา และพระมหากษัตริย์

7. ความมีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
8. การรู้จักพึ่งตนเองและความมีอุดมคติ
9. ความรู้สึภาคภูมิและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ
10. การรู้จักเสียสละ มีเมตตาอารี กตัญญูตเวที กล้าหาญ และสามัคคีกัน

ตามความเป็นจริงแล้วในการสอนพลศึกษาเองก็มีจุดมุ่งหมายที่เป็นผลพลอยได้ตามมาจากการพัฒนาด้านร่างกายอยู่แล้วนั่นก็คือ การพัฒนาด้านสังคมวิสัย (Social Development) ซึ่งหมายถึงการทำให้เด็กนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น ความมีคุณธรรม ความเป็นพลเมืองดี มีน้ำใจนักกีฬา การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เคารพกฎกติกา กล้าแสดงออก ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ถ้าเด็กนักเรียนได้ปฏิบัติเป็นประจำแล้วก็จะ เป็นผู้ที่มิจริยธรรมอันดีอย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

10. บทบาทต่าง ๆ ในสังคม ครูพลศึกษาอาจมีบทบาทในสถานที่อื่น ๆ อีก เช่น ในสถานกักกัน วัด โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม องค์กรต่าง ๆ ชมรมกีฬา ลูกเสือ-เนตรนารี เทศบาล โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา แต่วิธีการปฏิบัติอาจต่างจากที่ใช้ในโรงเรียนออกไป

นโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (สำนักการศึกษา. 2539 : 10-18)

นโยบายข้อ 1 การศึกษาก่อนประถมศึกษา

เร่งขยายการเตรียมความพร้อมแก่เด็กก่อนเข้าเรียนประถมศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้นทั้งในระดับเด็กเล็กและในอนุบาลศึกษา

มาตรการ

1. ส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาในระดับเด็กเล็ก 1 ปี และอนุบาลศึกษา 2 ปี อย่างกว้างขวาง
2. เปิดสอนอนุบาลศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ในโรงเรียนที่มีความพร้อม
3. พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดกิจกรรมมาให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ตลอดจนจัดอัตราค่าจ้างให้เหมาะสม
4. สนับสนุนด้านวัสดุ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนด้านโภชนาการเพื่อพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็ก
5. ออกระเบียบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
6. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแล และเตรียมความพร้อมแก่เด็ก

นโยบายข้อ 2 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงจนถึงระดับมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ รวดเร็วเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

มาตรการ

1. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนำเด็กที่ถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเข้าเรียน
2. ให้มีการแก้ไขข้อขัดข้องจากกรณีเด็กเข้าเรียนตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 เพื่อให้กรุงเทพมหานครจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและดูแลเด็กให้เรียนจนจบหลักสูตร
3. จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น สำหรับเด็กที่ด้อยโอกาสโดยความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐและเอกชน
4. จัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการเพื่อบริหาร และการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นการจัดเสริมจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบหลักอยู่
5. จัดวางระบบการติดตามผลนักเรียนที่จบชั้น ป.6 ให้มีประสิทธิภาพ
6. จัดกระบวนการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ผู้เรียน ชุมชน โดยเฉพาะวิชาหลักของท้องถิ่น

7. ส่งเสริมให้เอกชนได้มีส่วนร่วมในรูปแบบที่หลากหลาย

นโยบายข้อ 3 พัฒนาคูณภาพการศึกษา

พัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพสังคมของกรุงเทพมหานคร ที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารสูง

มาตรการ

1. นิเทศเพื่อปรับพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เน้นการจัดการเรียนการสอนให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่าง วิชาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและการพัฒนา ร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ การสื่อถึงคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy) พลละ ดนตรี ศิลปะ
3. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของท้องถิ่น
4. พัฒนาสื่อให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านพัฒนาห้องสมุดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้า
5. เร่งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย บนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยโดยจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะและจัดกิจกรรมเสริมทุกประเภท

นโยบายข้อ 4 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา

มาตรการ

1. เร่งพัฒนาครูประจำการให้เป็นระบบและต่อเนื่อง อย่างน้อยจะต้องได้รับการฝึกอบรม 2 ครั้งต่อปี ส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ใหม่ ๆ ที่จำเป็นแก่วิชาชีพ การใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน การรู้แหล่งข้อมูลและสื่อต่าง ๆ
2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพและให้ตระหนักถึงบทบาท และหน้าที่ในการพัฒนาเด็ก

3. ส่งเสริมให้ครูได้ทำการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนการพัฒนางานเพื่อเป็นผลงานทางวิชาการ

4. พัฒนาศักยภาพทางการศึกษาให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองการศึกษาเป็นการพัฒนาคนทั้งมวลและการจัดการให้มีประสิทธิภาพ

นโยบายข้อ 5 ปรับปรุงการบริหารและการจัดการศึกษา

ปรับปรุงระบบบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการให้มีคุณภาพและเป็นธรรม

มาตรการ

1. ส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของศูนย์วิชาการเขต และกลุ่มเขตในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการวางแผนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

3. ปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลให้สามารถคัดสรรบุคคล เพื่อดำรงตำแหน่งได้อย่างเหมาะสมและยุติธรรม

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ก้าวหน้าในวิชาชีพพัฒนากับข้าราชการอื่นในวิชาชีพเดียวกัน จัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

5. พิจารณารับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารการศึกษาของชาติ ส่งเสริมการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด

6. จัดหาที่ดินเพื่อขยายและจัดตั้งโรงเรียนใหม่ ก่อสร้างอาคารเรียน และสิ่งก่อสร้างให้เพียงพอ และปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

7. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการบริหารและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

8. ประชาสัมพันธ์งานการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

นโยบายข้อ 6 การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส

ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสกลุ่มต่าง ๆ ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรการ

1. ช่วยเหลือเด็กที่ขาดหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปี เกิด ในการรับนักเรียนนักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.2535
2. ให้การสงเคราะห์ด้านอาหารกลางวัน เสื้อผ้า เครื่องเขียนแบบเรียน
3. ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ขาดแคลน
4. ให้โรงเรียนที่มีความพร้อมรับนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาที่สามารถเรียนได้ เข้าเรียนในชั้นปกติ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ปรับปรุงอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ให้เหมาะสมเพื่อบริการช่วยเหลือเด็กที่พิการที่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ในโรงเรียนทดลอง
6. เพิ่มมาตรการในการสำรวจเด็กด้อยโอกาสในแหล่งต่าง ๆ เช่น ชุมชนก่อสร้าง ชุมชนใต้สะพาน เด็กเร่ร่อน เพื่อหาทางให้เข้าเรียนต่อไป
7. ประสานงานกับหน่วยงานหลัก หรือองค์กรที่มีภารกิจในการสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาสด้านอื่น ๆ

จากบทบาทหน้าที่ของครู และครูพลศึกษา รวมทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครดังกล่าวสามารถกำหนดขอบเขตบทบาทของครูพลศึกษาออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ด้านบริการชุมชน และบทบาทหน้าที่พิเศษ โดยที่ครูพลศึกษาจะต้องปฏิบัติบทบาทให้ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานคร และเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิลลาร์ด (Willard. 1975 : 765 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะโปรแกรมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ของมลรัฐเทนเนสซี" โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มผู้บริหารและครู

ผลศึกษานักเรียนประถมศึกษา จำนวน 113 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติแตกต่างกันในเรื่อง การจัดชั้นเรียน โปรแกรมการสอน อุปกรณ์การสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและผู้บริหารไม่เข้าใจโปรแกรมพลศึกษา

เบสต์แมน (Bestman. 1975 : 6495 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลโปรแกรมพลศึกษาของนักเรียนชายในโรงเรียนมัธยมสหศึกษาของอำเภออานาไฮม์ รัฐแคลิฟอร์เนีย" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะแสดงผลของคุณภาพและประโยชน์ในปัจจุบันของโปรแกรมพลศึกษา โดยใช้แบบสำรวจของเนลสัน (Neilson score Card) ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. คณะผู้ทำการสอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมและปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้นอีก
2. โดยทั่ว ๆ ไปครูผู้สอนพลศึกษามีฐานะทางสังคมดีกว่าครูผู้สอนอื่น ๆ ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการสอน บุคลิกภาพ และอุปนิสัย
3. สถานที่และอุปกรณ์มีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม

อัลลาร์ด (Allard. 1979 : 2528 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของครูที่มีต่อการเรียนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียนโดยอิทธิพลเกี่ยวกับเพศและการร่วมมือของนักเรียน" ซึ่งใช้แบบวิเคราะห์พฤติกรรมของครูเป็นรายการที่พัฒนาขึ้นโดย ลูอิส (Lewis) จากมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ มีดังนี้ พฤติกรรมการให้กำลังใจและสนับสนุนนักเรียน การฟังความคิดเห็นของนักเรียน การตอบคำถามของนักเรียน การบรรยาย การให้คำแนะนำและแนะแนว และให้ความรัก ความยุติธรรม โดยให้แสดงความคิดเห็นและการสังเกตจากนักเรียนจำนวน 343 คน (ชาย 174 คน หญิง 169 คน) ครูผู้สอน 5 คน ผลของการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ให้การบรรยายถึงร้อยละ 60 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต่างกันในพฤติกรรมเกี่ยวกับการให้การบรรยายของครู การยกย่องชมเชยและให้กำลังใจ รวมทั้งการให้คำแนะนำและแนะแนว สำหรับเกี่ยวกับด้านเพศชายและเพศหญิง พบว่าไม่มีผลต่อการให้ความร่วมมือของนักเรียนในชั้นเรียน

โอลิเวลล่า-เบเนนิมิน (Olivella-Beniamino. 1981 : 2561 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินโปรแกรมพลศึกษาของผู้ชำนาญการในโรงเรียนรัฐบาลของเปอร์โต ริโก (Purto Rico)" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่าครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมในเปอร์โต ริโก ประเมินโปรแกรมพลศึกษาอย่างไร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ส่งไปให้ครูพลศึกษา

จำนวน 373 คน และได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 250 ชุด (69.5%) ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษาร้อยละ 83.5 เป็นชาย และร้อยละ 14.7 เป็นหญิง ครูพลศึกษาร้อยละ 50 มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 20 - 29 ปี
2. โปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับพอใช้
3. การพัฒนาทักษะด้านกลไกได้รับการคัดเลือก ให้มีบทบาทสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนในระดับมัธยมศึกษาความสามารถด้านทักษะที่ดีและถูกต้องเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด
4. การเน้นความสำคัญของโปรแกรม ครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษาเน้นการแข่งขันกีฬาในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ ในขณะที่ครูในระดับมัธยมศึกษาเน้นการเรียนการสอนเป็นส่วนที่สำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ
5. ปัจจัยที่สำคัญ 5 ประการ ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เพียงพอ คือ สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ งบประมาณ มีจำนวนจำกัด สิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุต่าง ๆ ไม่เหมาะสม
6. งบประมาณร้อยละ 98 ของครูทั้งหมด ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาด้วยนอกจากการสอนในชั้นเรียน
7. จำนวนครูน้อยกว่าร้อยละ 8 ทำหน้าที่สอนทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
8. ครูพลศึกษาที่อายุน้อยเห็นความสำคัญและคุ้นเคยกับวิธีการสอนใหม่ ๆ มากกว่าครูที่มีอายุมาก
9. งบประมาณร้อยละ 54 ของครูพลศึกษาเลือกการให้เกรดแบบตัวอักษร ซึ่งกล่าวได้ว่าเหมาะสมมากที่สุดในการให้คะแนนพลศึกษา

วิลส์ (Wilke. 1983 : 2278-A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "อนาคตของโครงการสอนพลศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษา โดยวิธีเคสไฟ" โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารโครงการสอนพลศึกษาทั่วไปของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ควรจะมีวิชาเกี่ยวกับสมรรถภาพของระบบหายใจ โภชนาการ และการควบคุมน้ำหนักของร่างกายให้มากขึ้น ซึ่งควรจัดให้มีภาคปฏิบัติด้วย
2. ผู้บริหารควรเข้าใจและเห็นคุณค่าของกิจกรรมทางพลศึกษา และสนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษาด้วย
3. ควรพิจารณาจัดโครงการพลศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการศึกษา
4. ควรจัดให้เป็นวิชาที่นับหน่วยกิตการเรียนด้วย

5. ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการออกกำลังกาย และเข้าร่วมในกิจกรรมทางพลศึกษา เพื่อสุขภาพมากกว่าเพื่อการแข่งขัน

6. บทบาททางโปรแกรมพลศึกษาจะเพิ่มขึ้นในอนาคต

7. วิธีสอนกิจกรรมพลศึกษาควรคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน

8. ควรมีการรวมวิชาที่ซ้ำซ้อนเข้าด้วยกันเพื่อประหยัดงบประมาณ

มอร์ส (Mors. 1991 : 3012-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของนักเรียนและคุณลักษณะ พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ในชั้นประถมศึกษา โดยการศึกษากลุ่มนักเรียนที่มีความหวังสูง ปานกลาง น้อย โดยผ่านกระบวนการสอน 3 วิธี ที่ใช้ในการสอนวิชาพลศึกษา พบว่ากลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังต่างกัน มีการรับรู้ต่างกัน และเข้าใจพฤติกรรมการสอนของครูต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนของครูพลศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อการรับรู้ของนักเรียนไม่มากนัก

แนนซี (Nancy. 1992 : 3857-A) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความเข้าใจในการใช้หลักสูตรพลศึกษาในชีวิตจริงของครูพลศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความหมายของการนำหลักสูตรใหม่ไปใช้ของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีการศึกษาคำเนินการโดย การสังเคราะห์เอกสาร วารสาร บทความ สังเกตการสอน สันทนา สัมภาษณ์ และการวิจารณ์ด้วยเหตุผล ทั้งนี้เพื่อมุ่งอธิบาย แจกแจงพฤติกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ในรายละเอียดของครูผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง ผลการวิจัยสรุปได้ 2 เรื่อง คือ เรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกและเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูพลศึกษาที่มีต่อหลักสูตรใหม่ที่ตนเองเกี่ยวข้องอยู่ รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ความรู้สึกที่เด่นชัดคือ ความพอใจ ความภูมิใจ ความเหนื่อยล้า ความคับข้องใจ ความไม่มั่นใจ และความฝันที่อยากจะได้โลกที่สมบูรณ์แบบ ส่วนความสัมพันธ์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน กับผู้บริหาร ครูแนะแนว เพื่อนร่วมงาน นักเรียนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อหลักสูตรใหม่ กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งพบว่า ครูมีความต้องการในการช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ต้องการให้มีผลสะท้อนกลับ ต้องการให้ความมั่นใจตลอดเวลาในกระบวนการใช้หลักสูตร

งานวิจัยในประเทศไทย

ยุพิน ศิริพละ (2520 : ง - จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทและความรับผิดชอบของ อาจารย์ในวิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานครโดยส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง จำนวน 694 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทความรับผิดชอบของ อาจารย์ที่เกี่ยวกับปฏิบัติจริง มาก-น้อย ตามลำดับดังนี้ บทบาทด้านการสอน การนิเทศการสอน การให้บริการชุมชนและสังคม การวิจัยและหน้าที่พิเศษอื่น ๆ

มานิต อกศลอินทริย์ (2521 : ง) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่สำคัญ คือ การพัฒนานิสัยการออกกำลังกายของนักเรียน การกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา การวางระเบียบการเรียนการสอน การร่วมโครงการสอนประจำปี การจัดเตรียมการแข่งขันกีฬา ภายในโรงเรียน การกำหนดนโยบายของสายวิชา การเข้าร่วมประชุมของโรงเรียน การเผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน การเป็นผู้นำกิจกรรมของชุมชนและการดำเนินงานอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ

พาณิชย์ บิลมาศ (2522 : ง-จ) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่สำคัญของครูพลศึกษามี ดังนี้

1. ด้านการสอน ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพลศึกษา และรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ
2. ด้านสุขภาพทางกายและทางจิต ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วว่องไวและมีสมรรถภาพทางกายดี
3. ด้านวิชาการ ควรที่จะมีความรู้เรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนกิจกรรมพลศึกษา และเอาใจใส่ป้องกันโรคติดต่อ
4. ด้านบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี และมีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
5. ด้านคุณธรรมความประพฤติและการมีน้ำใจนักกีฬา ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและซื่อสัตย์สุจริต

6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ควรเป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี และให้ความสำคัญอันกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน
7. ด้านการอบรม การปกครองและการเป็นผู้นำ ครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดี และรักษาความลับของนักเรียน
8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรู้จักรักษาความลับของทางราชการ
9. ด้านความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง ควรเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในอาชีพ มีสัจจะและซื่อตรงต่อตัวเอง
10. ด้านความสามารถทางการกีฬา ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่สามารถสอน และเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่างและมีลักษณะท่าทางของนักกีฬา

ชาญชัย เรืองขจร (2523 : ง) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษา ในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากทุกด้าน ตามลำดับดังนี้ สมรรถภาพการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสอนและการประเมินผล ด้านการจัดการแข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

สิริวรรณ พุทธสารสิทธิ์ (2523 : ง-จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของหัวหน้าหมวด คือการร่วมมือกับอาจารย์ในหมวดวิชาจัดวางแผนงานของหมวดวิชา แล้วเสนอต่อฝ่ายวิชาการ การแบ่งงานให้อาจารย์โดยมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงให้แก่แต่ละคนตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน การยกย่องเสนอความดีความชอบของอาจารย์ในหมวดวิชาต่ออาจารย์ใหญ่

อนันต์ เอียวเจริญ (2524 : ง) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนครู และครูพลศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูอื่น ๆ มีความเห็นว่า ครูพลศึกษา ควรจะมีสมรรถภาพในด้านต่อไปนี้ในระดับมาก คือ

สมรรถภาพในด้านความเข้าใจ และการใช้หลักสูตรการสอน และการบริหารด้านวิชาการ ด้านการปกครองชั้นเรียน และการแนะแนว ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการปรับปรุงบุคลิกภาพด้านการรับผิดชอบหน้าที่ ด้านการประเมินผล และด้านพฤติกรรมทั่วไป สำหรับครูพลศึกษานั้นนอกจากจะมีความเห็นเช่นเดียวกับผู้บริหารโรงเรียนและครูอื่น ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังมีความเห็นว่าครูพลศึกษาควรจะมีสมรรถภาพในด้านต่อไปนี้ คือ ครูพลศึกษาจะต้องเห็นว่า การสอนพลศึกษาเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ครูพลศึกษาจะต้องมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ การสอนและการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต้องมีความรัก และศรัทธาในอาชีพของตนยินดีให้ความช่วยเหลือโรงเรียน สนใจและปรับปรุงวิชาชีพของตนเอง มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบสูง มีความยุติธรรม ตรงต่อเวลา และมีเหตุผล มีความรับผิดชอบในการสอน

อินทิรา ลาวัณยกุล (2525 : ง-จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของอาจารย์สาขาวิชาพลศึกษาในสถาบันผลิตครูพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์พลศึกษาในสถาบันผลิตครูพลศึกษา จำนวน 275 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์สาขาพลศึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทเกี่ยวกับงานด้านการสอนมาก ส่วนด้านการให้คำปรึกษาทางวิชาการ นิเทศ การบริหารทางวิชาการ และงานพิเศษอื่น ๆ ได้ปฏิบัติน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทด้านการวิจัยปฏิบัติที่น้อยที่สุด

มนตรี ไชยพันธ์ (2526 : ง-จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนภูมิภาค ตามการรับรู้ของตนเอง" ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ชี้แจงและแนะนำให้นักเรียนเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา วัดและประเมินผลทักษะความสามารถในการเรียนวิชาพลศึกษา นำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนวิชาพลศึกษา บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อนักเรียนที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ พัฒนานิสัยในการออกกำลังกายของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนใช้สถานที่และอุปกรณ์ทางพลศึกษา กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพลศึกษา บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อสายวิชาพลศึกษา ซึ่งควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดเตรียมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน จัดเตรียมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ร่วมประชุมสัมมนาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อโรงเรียนซึ่งควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน เข้าร่วมประชุมของโรงเรียน ปฏิบัติงานสุขาภิบาลในโรงเรียน บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อชุมชน ซึ่งควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เป็นกรรมการ เจ้าหน้าที่ตัดสินกีฬาให้

กับทางจังหวัดหรือหน่วยงานที่เชิญมาเป็นคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนเป็นผู้นำการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาของชุมชน และบทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อสายวิชาชีพที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ สร้างภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับการเป็นครูพลศึกษาที่มีต่อสายวิชาชีพที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ สร้างภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับการเป็นครูพลศึกษา เผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพลศึกษาให้กับบุคคลในวงการอื่น การดำเนินงานและอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ

ศกลวรรณ เปลี่ยนชา (2528 : ง-จ) ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ของตนเอง" โดยใช้แบบสอบถาม ถามครูพลศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในส่วนภูมิภาค 288 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ปลุกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา ขณะสอนให้แรงจูงใจนักเรียนในการเรียนกิจกรรมพลศึกษา บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อนักเรียน ที่ปฏิบัติอยู่ระดับมาก คือ ควบคุมดูแลความปลอดภัยของนักเรียน ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน นำนักเรียนในการร่วมกิจกรรมพลศึกษา บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อโรงเรียน ที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ฝึกสอนกีฬาและนำนักเรียนไปแข่งขันกีฬาภายนอกโรงเรียน จัดแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน บทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อชุมชน ที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เป็นกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และบทบาทของครูพลศึกษาที่มีต่อวิชาชีพ ที่ปฏิบัติอยู่ระดับมาก คือ สร้างภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับการเป็นครูพลศึกษา เผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพลศึกษาให้กับบุคคลในวงการอื่นสนับสนุนการดำเนินงานและอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ

พัทยา สุคนธมณี (2529 : ง-จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน" โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารของกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 265 ชุด

ผลการศึกษาพบว่า บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมีความแตกต่างกัน บทบาทของครูพลศึกษาที่ผู้บริหารคาดหวัง ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บทบาทในการให้การศึกษ ได้แก่ เข้าสอนตรงเวลาสม่ำเสมอ สามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักเรียนเข้าใจ อุทิศเวลาให้กับทางราชการ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาพลศึกษาอย่างลึกซึ้ง เก็บรวบรวมรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ มีความเข้าใจหลักวิธีการประเมินผล

และบทบาทในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนบทบาทที่เป็นจริงของครูพลศึกษา ที่จัดอยู่ในระดับมาก คือ บทบาทในการให้การศึกษา ได้แก่สามารถสาธิตทักษะและการสอนให้นักเรียนเข้าใจ สอนกิจกรรมได้มากกว่า 2 กิจกรรม อุทิศเวลาให้กับทางราชการ จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และบทบาทในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ได้แก่เป็นผู้ฝึกซ้อมกีฬา จัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีส่วนร่วมในการประชุมครูทุกครั้ง และให้ความร่วมมือแก่โรงเรียนในการจัดกิจกรรม

ชาญชัย พงศยาภรณ์ (2534 : ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูพลศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศจำนวน 24 แห่ง รวมทั้งสิ้น 120 คน

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูพลศึกษาในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูพลศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นบทบาทด้านกิจการนักศึกษาที่อยู่ในระดับมากที่สุด และที่คาดหวังในระดับน้อย คือ บทบาทหน้าที่พิเศษ ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูพลศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นบทบาทด้านกิจกรรมที่อยู่ในระดับมาก และที่ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ บทบาทหน้าที่พิเศษ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่อง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนและวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
มหานครเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 106 โรงเรียน จาก 46 สำนักงานเขตที่มีมากกว่า
1 โรงเรียน จำนวน 429 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มาจาก 46 สำนักงานเขต มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
111 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Stratified Random Sampling)
และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) การสุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มสำนักงานเขตจาก 46 สำนักงานเขต คิดเป็นร้อยละ 50 โดยการสุ่มอย่างง่าย
ได้กลุ่มตัวอย่าง 23 สำนักงานเขต
2. สุ่มโรงเรียนจาก 23 สำนักงานเขต คิดเป็นร้อยละ 50 โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้
กลุ่มตัวอย่าง 47 โรงเรียน
3. สุ่มผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 ได้กลุ่มตัวอย่าง 111 คน เพศชาย 45 คน
เพศหญิง 66 คน รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรสำนักงานเขตและโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตและโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร (คน)
1. ดินแดง		ดินแดง	
- สามเสนนอก	5	- สามเสนนอก	3
- วิชากร	5		
- วิชากร	4	- วิชากร	2
2. ยานนาวา		ยานนาวา	
- วัดช่องลม	4	- วัดช่องลม	2
- วัดช่องนนทรี	5	- วัดช่องนนทรี	3
- วัดดอกไม้	3		
3. คลองเตย		คลองเตย	
- ศูนย์รวมน้ำใจ	5	- ศูนย์รวมน้ำใจ	3
- ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	5		
4. พระโขนง		พระโขนง	
- ผ่องพลอยอนุสรณ์	3		
- รุ่งเรืองอุปถัมภ์	4	- รุ่งเรืองอุปถัมภ์	2
- ศรีเอี่ยมอนุสรณ์	4	- ศรีเอี่ยมอนุสรณ์	2
- บางจาก	3	- บางจาก	2
- อำนวยกนกอนุสรณ์	3		

ตาราง 1 (ต่อ)

ประชากรสำนักงานเขตและโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตและโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร (คน)
5. บางคอแหลม		บางคอแหลม	
- วัดไฟเงินโชตนาราม	4		
- วัดราชสิงขร	4	- วัดราชสิงขร	2
- วัดไทร	3	- วัดไทร	2
6. ธนบุรี		ธนบุรี	
- วัดกระเจบัพินิจ	4	- วัดกระเจบัพินิจ	2
- วัดบางสะแกใน	4		
- วัดโพธิ์นิมิตร	3	- วัดโพธิ์นิมิตร	2
7. ปิงกู๋		ปิงกู๋	
- วัดบางเตย	5	- วัดบางเตย	3
- คลองกู๋	4	- คลองกู๋	2
- เข้มจาดวิชชานุสรณ์	3		
8. บางเขน		บางเขน	
- ไทยนิยมสงเคราะห์	5	- ไทยนิยมสงเคราะห์	3
- บ้านคลองบัว	3		
9. คอนเมือง		คอนเมือง	
- วัดคอนเมือง	4	- วัดคอนเมือง	2
- ประชาอุทิศ	5		
- วัดเวฬุวนาราม	5	- วัดเวฬุวนาราม	3

ตาราง 1 (ต่อ)

ประชากรสำนักงานเขตและโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตและโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร (คน)
10. <u>มีนบุรี</u>		<u>มีนบุรี</u>	
- สุเหร่าทรายกองดิน	4		
- มีนบุรี	5	- มีนบุรี	3
- วัดบำเพ็ญเหนือ	3	- วัดบำเพ็ญเหนือ	2
11. <u>ลาดกระบัง</u>		<u>ลาดกระบัง</u>	
- วัดปากบึง	3		
- วัดลานบุญ	4	- วัดลานบุญ	2
- เคหะชุมชนลาดกระบัง	4	- เคหะชุมชนลาดกระบัง	2
12. <u>จตุจักร</u>		<u>จตุจักร</u>	
- วัดเสมียนนารี	4	- วัดเสมียนนารี	2
- เสนานิคม	4		
- ประชาานิเวศน์	5	- ประชาานิเวศน์	3
13. <u>บางกะปิ</u>		<u>บางกะปิ</u>	
- วัดเทพศิลา	5	- วัดเทพศิลา	3
- วัดศรีบุญเรือง	4		
- บ้านบางกะปิ	5		
- วัดบึงทองหลาง	5	- วัดบึงทองหลาง	3

ตาราง 1 (ต่อ)

ประชากรสำนักงานเขตและโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตและโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร (คน)
14. <u>ประเวศ</u>		<u>ประเวศ</u>	
- วัดตะกล้า	4	- วัดตะกล้า	2
- วัดกระทุ่มเสือปลา	4		
- อยู่เป็นสุขอนุสรณ์	4	- อยู่เป็นสุขอนุสรณ์	2
15. <u>ลาดพร้าว</u>		<u>ลาดพร้าว</u>	
- วัดลาดพร้าว	3	- วัดลาดพร้าว	2
- วัดลาดปลาเค้า	4	- วัดลาดปลาเค้า	2
- เพชรเกษม (คลองเสือน้อย)	4		
16. <u>คลองสาม</u>		<u>คลองสาม</u>	
- วัดทองเพลง	4	- วัดทองเพลง	2
- วัดสุวรรณ	4		
- วัดเสวตฉัตร	3	- วัดเสวตฉัตร	2
17. <u>บางกอกใหญ่</u>		<u>บางกอกใหญ่</u>	
- วัดราชสิทธิาราม	4		
- วัดท่าพระ	3	- วัดท่าพระ	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ประชากรสำนักงานเขตและโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตและโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร (คน)
18. <u>บางขุนเทียน</u>		<u>บางขุนเทียน</u>	
- วัดสะแกงาม	4	- วัดสะแกงาม	2
- วัดกำแพง	4		
- วัดเลา	4	- วัดเลา	2
- บางขุนเทียนศึกษา	5	- บางขุนเทียนศึกษา	3
- วัดหัวกระบือ	3		
- พระยามนธราธุราชศรีพิจิตร	5	- พระยามนธราธุราชศรีฯ	3
- วัดบางกระบือ	3		
- ศาลเจ้า	3		
19. <u>จอมทอง</u>		<u>จอมทอง</u>	
- วัดมงคลวราราม	4	- วัดมงคลวราราม	2
- วัดนางนอง	4	- วัดนางนอง	2
- วัดสี่สูก	4		
- วัดนาคนิมิตร	4		
- วัดไทร	5	- วัดไทร	3
- วัดโพธิ์ทอง	3		
20. <u>บางกอกน้อย</u>		<u>บางกอกน้อย</u>	
- วัดยางสุทธาราม	4		
- วัดสุวรรณาราม	3	- วัดสุวรรณาราม	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ประชากรสำนักงานเขตและโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตและโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร (คน)
21. <u>ราษฎร์บูรณะ</u>		<u>ราษฎร์บูรณะ</u>	
- วัดบางประกอก	5		
- วัดนาหลวง	5	- วัดนาหลวง	3
- วัดทุ่งครุ	4	- วัดทุ่งครุ	2
- ราษฎร์บูรณะ	3		
22. <u>หนองแขม</u>		<u>หนองแขม</u>	
- วัดหนองแขม	5	- วัดหนองแขม	3
- วัดม่วง	4	- วัดม่วง	2
- วัดราษฎร์บำเพ็ญ	5		
- วัดอุดมรังสี	5		
- บ้านขุนประเทศ	3		
- หมู่บ้านเศรษฐกิจ	3		
23. <u>ภาษีเจริญ</u>		<u>ภาษีเจริญ</u>	
- วัดนิมมานรดี	5	- วัดนิมมานรดี	3
- วัดจันทรประดิษฐาราม	5	- วัดจันทรประดิษฐาราม	3
- วัดอ่างแก้ว	3		
รวม	322	47	111

1. * แหล่งที่มา รายงานสถิติการศึกษา กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปี 2540

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ในบทบาทด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้านต่อไปนี้ 1 บทบาทด้านวิชาการ 2 บทบาทด้านกิจกรรมนักเรียน 3 บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 4 บทบาทด้านบริการชุมชน 5 บทบาทด้านหน้าที่พิเศษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

การประมาณค่า ได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์มากที่สุด
- 4 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์มาก
- 3 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 2 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์น้อย
- 1 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะที่มีต่อบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการเพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลมาใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา งานวิจัย บทความ สิ่งตีพิมพ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวความคิด ทฤษฎี นโยบาย และความสำคัญของการพลศึกษา
2. รวบรวมความรู้ และข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามากำหนดขอบเขตการศึกษาแล้วให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3. นำขอบเขตที่ได้จากข้อ 2 มาสร้างข้อคำถามแล้วนำไปศึกษาประชาชนคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจ

4. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถาม ได้แก่

4.1 รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาภิสิทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ อักษรถึง อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.4 นายชัยวิทย์ จิตเมตตา รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษากทม.มหานคร ฝ่ายแผนงานและวิชาการ

4.5 นายวันรบ โสภณพุมรักษ์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สำนักการศึกษากทม.มหานคร

5. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เสนอแนะแก้ไขมาปรับปรุงข้อคำถามแล้วให้ประชาชนคณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณา

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 แห่ง จำนวนผู้บริหารทั้งสิ้น 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ บทบาทที่เป็นจริง เท่ากับ 0.92 และบทบาทที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.97 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นำแบบสอบถามที่หาความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ

1. ขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สำนักการศึกษาขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสำนักงานเขตรวม 23 สำนักงานเขต
2. ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจากสำนักการศึกษาพร้อมทั้งแบบสอบถามไปให้สำนักงานเขต ทั้ง 23 สำนักงานเขต ด้วยตนเองเพื่อให้สำนักงานเขตจัดส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วกลับคืนยังสำนักงานเขตในระยะเวลาที่กำหนด
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานเขตต่าง ๆ ตามวันเวลาที่นัดหมาย
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าร้อยละบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

จ แทน บทบาทที่เป็นจริง

พ แทน บทบาทที่พึงประสงค์

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นร้อยละจำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในบทบาทด้านต่าง ๆ เป็นร้อยละ 5 ด้าน

ผลการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในด้านต่อไปนี้

1. บทบาทด้านวิชาการ
2. บทบาทด้านกิจกรรมนักเรียน
3. บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
4. บทบาทด้านบริการชุมชน
5. บทบาทด้านหน้าที่พิเศษ

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์มีจำนวน 111 ชุด ประกอบด้วยแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 111 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ
ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 2 แสดงความถี่และร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ
ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	111	100
1. เพศ		
ชาย	45	40.54
หญิง	66	59.46
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	-	-
25-35 ปี	2	1.80
36-45 ปี	30	27.03
สูงกว่า 45 ปี	79	71.17
3. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	24	21.62
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	30	27.03
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	23	20.72
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ	24	21.62
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ	10	9.01
4. วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	5.41
ปริญญาตรี	83	74.77
ปริญญาโท	22	19.82
อื่น ๆ	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	5	4.51
10-15 ปี	8	7.21
16-20 ปี	12	10.81
21-25 ปี	15	13.51
มากกว่า 25 ปี	71	63.96

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารเพศชาย 45 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 เพศหญิง 66 คน คิดเป็นร้อยละ 59.46 คน มีอายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 อายุ 36-45 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 อายุสูงกว่า 45 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 71.17 มีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20.72 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.01 ผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 74.77 วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.82 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.51 ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10-15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.21 ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 63.96

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ 23 รายการ

ตาราง 3 แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ 23 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. มีการวางแผนการสอนระยะสั้นและระยะยาว	จ	2	7	13	13	20	37	9	9	1	-
	พ	21	34	21	18	3	13	-	1	-	-
2. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชา	จ	4	5	13	15	19	37	7	7	2	2
	พ	21	29	18	26	6	10	-	1	-	-
3. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง	จ	8	10	15	20	19	31	3	4	-	1
	พ	26	37	14	19	5	9	-	1	-	-
4. กำหนดแผนการเรียนการสอนพลศึกษา	จ	4	8	16	20	20	32	5	5	-	1
	พ	24	35	17	24	4	6	-	1	-	-
5. เข้าสอนตรงเวลาสม่ำเสมอ	จ	8	3	15	24	13	22	9	11	-	6
	พ	26	35	15	21	4	9	-	1	-	-

ตาราง 3 (ต่อ)

บรรทัดของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
6.สอนกิจกรรมได้มากกว่า 2 กิจกรรม	จ	8	7	19	26	13	27	4	5	1	1
	พ	21	37	20	19	3	10	-	-	1	-
7.จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	จ	3	5	16	21	20	36	6	3	-	1
	พ	21	39	18	24	6	2	-	1	-	-
8.เก็บบำรุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์อย่างมีระบบ	จ	4	7	7	9	20	41	12	6	2	3
	พ	21	40	16	15	8	8	-	3	-	-
9.สามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักเรียนเข้าใจ	จ	4	13	20	28	17	21	4	3	-	1
	พ	22	45	20	15	3	5	-	1	-	-
10.ค้นคว้าทดลองและหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้	จ	-	6	8	15	26	32	10	9	1	4
	พ	21	39	19	15	5	11	-	1	-	-
11.พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทางด้านความรู้และทักษะทางกีฬา	จ	4	7	15	17	18	34	7	4	1	4
	พ	25	41	18	13	2	12	-	-	-	-
12.สามารถใช้แหล่งความรู้ที่ทันสมัย	จ	2	4	13	12	23	38	5	8	2	4
	พ	18	39	18	22	9	3	-	2	-	-

ตาราง 3 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ จ/พ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
13. จัดกิจกรรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนปกติ โดยเฉพาะ	จ	1	4	5	7	20	23	15	18	4	14
	พ	13	26	21	24	9	10	2	2	-	4
14. ให้ข่าวสารทางพลศึกษาที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน	จ	-	4	11	14	28	38	4	7	2	3
	พ	17	31	20	25	8	7	-	2	-	1
15. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จ	3	-	19	20	17	36	6	10	-	-
	พ	16	33	21	27	8	5	-	1	-	-
16. สอนซ่อมเสริม	จ	1	3	10	11	15	28	14	16	5	8
	พ	16	31	16	20	13	13	-	1	-	1
17. จัดทำเอกสารประกอบการเรียนพลศึกษา	จ	2	4	9	7	17	26	12	19	5	10
	พ	15	35	20	20	8	8	1	2	1	1
18. นำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	จ	-	7	6	24	25	24	9	20	5	1
	พ	13	30	24	25	8	8	-	3	-	-
19. มีความเข้าใจหลักวิธีการประเมินผลการให้คะแนน ในรายวิชาพลศึกษา	จ	5	7	15	23	22	29	3	6	-	1
	พ	21	38	19	17	5	10	-	1	-	-

ตาราง 3 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ จ/พ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
20. มีการวิเคราะห์แบบทดสอบที่เข้า	จ	-	3	9	22	20	23	14	13	2	5
	พ	19	32	18	28	8	5	-	1	-	-
21. มีการประสานงานกับสายวิชาอื่นๆ	จ	5	6	13	21	21	27	6	9	-	3
	พ	20	37	21	18	4	11	-	-	-	-
22. ให้ความสำคัญแก่นักเรียน	จ	3	9	13	17	22	30	7	6	-	4
	พ	10	38	20	21	4	7	1	-	-	-
23. ใช้เวลาให้กับทางราชการ	จ	10	12	18	15	12	25	4	8	1	6
	พ	25	39	18	19	2	7	-	1	-	-
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่เป็นจริง	จ	81	141	298	390	447	697	175	206	34	83
		7.82	9.28	28.79	25.69	43.18	45.91	16.90	13.57	3.28	5.46
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่พึงประสงค์	พ	462	820	432	475	135	189	4	27	2	7
		44.63	54.01	41.73	31.29	13.04	12.45	0.38	1.77	0.19	0.46

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชาย และหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริง ด้านวิชาการ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 43.18, 28.79, 16.90 หญิงร้อยละ 45.91, 25.69, 13.57 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านวิชาการโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 44.63, 41.73, 13.04 หญิงร้อยละ 54.01, 31.29, 12.45 และรายข้อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับโดยผู้บริหารโรงเรียนทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เก็บบำรุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์อย่างมีระบบ พัฒนตนเองอยู่เสมอทางด้านความรู้และทักษะทางกีฬา สามารถใช้แหล่งความรู้ที่ทันสมัย มีการวางแผนการสอนระยะสั้นและระยะยาว มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

สำหรับรายข้อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุดแต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การสามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักเรียนเข้าใจ เข้าสอนตรงเวลาสม่ำเสมอ

สำหรับรายข้อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่างบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่างบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้นักศึกษาแนะนำในปัญหาการเรียนของนักเรียน มีการประสานงานกับสายวิชาอื่น ๆ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ข่าวสารทางพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นวัตกรรมในการนำมาใช้ประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 4 แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียน 16 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. ฝึกกายบริหารในตอนเช้า	จ/พ										
	จ	6	7	9	13	10	21	8	14	12	11
	พ	22	41	16	17	4	8	2	-	1	-
2. จัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแถว	จ	6	7	13	16	10	27	11	4	5	12
	พ	21	40	20	21	4	5	-	-	-	-
3. เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาของโรงเรียน	จ	6	21	24	19	11	16	2	8	2	2
	พ	25	45	19	15	1	4	-	2	-	-
4. มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬายานโรงเรียน	จ	20	24	17	19	6	19	2	1	-	3
	พ	27	47	16	14	2	4	-	-	-	1
5. มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬายานนอกโรงเรียน	จ	17	31	18	13	9	15	1	5	-	2
	พ	25	43	17	16	3	6	-	1	-	-
6. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่ อาจารย์และนักเรียน	จ	1	10	21	18	18	24	5	7	-	7
	พ	18	37	25	18	2	9	-	2	-	-

ตาราง 4 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
7.มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา	จ	4	9	10	12	20	23	6	18	5	4
	พ	16	32	20	24	8	9	1	1	-	-
8.เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา	จ	2	8	14	17	20	19	6	18	3	4
และกีฬา	พ	20	33	17	23	7	7	1	3	-	-
9.มีส่วนร่วมในการจัดการตรวจสอบสภาพให้นักเรียน	จ	1	6	10	15	22	22	7	16	5	7
	พ	18	27	20	25	5	14	1	-	1	-
10.มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อม	จ	2	5	13	21	17	31	13	7	-	2
ในโรงเรียน	พ	20	23	20	35	5	7	-	1	-	-
11.มีส่วนร่วมในการให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	จ	6	7	15	29	20	20	4	9	-	1
	พ	20	26	21	29	4	9	-	2	-	-
12.เป็นต้นแบบในการสอนลูกเสือ ยุวกาชาด	จ	1	9	11	20	21	25	12	6	-	6
และเนตรนารี	พ	21	35	19	22	5	9	-	-	-	-
13.มีส่วนร่วมในการประชุมที่เกี่ยวข้องกับกิจการ	จ	1	10	16	26	20	24	8	4	-	2
นักเรียน	พ	15	37	24	19	6	8	-	2	-	-

ตาราง 4 (ต่อ)

บพปทของครูพลศึกษา	ระดับ จ/พ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
14.มีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลความประพฤติ ของนักเรียน	จ	5	12	18	21	15	27	6	4	1	2
	พ	24	38	20	24	1	3	-	1	-	-
15.ติดต่อบุคลากรของนักเรียนกรณีที่เป็นประจักษ์ ต่อนักเรียน	จ	1	9	14	15	25	28	5	10	-	4
	พ	19	36	22	23	4	7	-	-	-	-
16.ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรม ทุกครั้ง	จ	10	15	23	22	6	20	6	9	-	-
	พ	25	41	18	21	2	3	-	1	-	-
รวมความถี่และร้อยละของบพปทที่เป็นจริง	จ	89	141	246	390	250	697	102	206	33	83
		12.36	9.28	34.16	25.69	34.72	45.91	14.16	13.57	4.58	5.46
รวมความถี่และร้อยละของบพปทที่พึงประสงค์	พ	336	820	314	475	63	189	5	27	2	7
		46.66	54.01	43.61	31.29	8.75	12.45	0.69	1.77	0.27	0.46

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครทั้งชาย และหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านกิจกรรมนักเรียนโดยรวมทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าความถี่และร้อยละสูงสุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 34.72, 34.16, 14.16 หญิงร้อยละ 45.91, 25.69, 13.57 ส่วนบทบาทที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ด้านกิจกรรมนักเรียนโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าความถี่ และร้อยละสูงสุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 46.66, 43.61, 8.75 หญิงร้อยละ 54.01, 31.29, 12.45 และรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุด โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

สำหรับรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน เป็นต้นแบบในการสอนลูกเสือ ยุวกาชาด หรือเนตรนารี มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่อาจารย์และนักเรียน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาและกีฬา สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุดแต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุดแต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน ส่วนผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนในกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา

สำหรับรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับโดยผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่างกันในบทบาทที่เป็นจริง คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด โดยบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาภายนอกโรงเรียน

ตาราง 5 แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 14 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ		5		4		3		2		1	
	จ/พ		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. วางระเบียบวินัยการปฏิบัติและมารยาทไทย	จ		2	10	16	13	20	32	5	9	2	2
แก่นักกีฬา	พ		22	40	18	18	5	6	-	2	-	-
2. ชี้แนะแนวทางสำหรับความประพฤติ	จ		4	10	17	19	18	31	5	5	1	1
และลักษณะนิสัยอันดีงาม	พ		26	34	15	24	4	6	-	2	-	-
3. มีส่วนร่วมจัดทำโครงการหรือกิจกรรม	จ		3	7	9	17	21	29	11	12	1	1
ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย	พ		22	33	16	27	6	6	1	-	-	-
4. เป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม	จ		6	10	11	17	18	25	10	9	-	5
ในวันสำคัญต่าง ๆ	พ		26	30	13	27	4	9	2	-	-	-
5. เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ	จ		8	9	13	17	18	31	4	5	2	4
กิจกรรมายาพและการแต่งกาย	พ		31	33	12	25	2	7	-	1	-	-
6. เป็นแบบอย่างในการใช้หลักศีลธรรม	จ		5	9	16	17	15	31	9	5	-	4
และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต	พ		23	37	19	22	3	7	-	-	-	-
7. เป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน	จ		5	8	15	22	20	25	4	8	1	3
	พ		27	37	13	22	4	7	1	-	-	-

ตาราง 5 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
8. เป็นผู้บรมนักเรียนรู้และเข้าใจการพหุชาติ	จ	7	10	13	19	17	23	5	5	3	9
	พ	20	36	17	23	8	6	-	1	-	-
9. มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชุมนุมที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม	จ	-	4	7	12	20	29	16	11	2	10
	พ	13	31	23	27	7	8	2	-	-	-
10. มีส่วนร่วมในการจัดประกวดมารยาทไทย	จ	1	4	2	8	20	26	15	13	7	15
	พ	13	23	20	26	9	14	3	3	-	-
11. มีส่วนร่วมในการจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม	จ	1	4	4	13	22	27	15	11	3	11
	พ	13	23	20	33	10	10	2	-	-	-
12. ประสานงานให้นักเรียนจัดนิทรรศการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม	จ	1	6	8	9	14	31	19	9	3	11
	พ	13	25	19	28	9	13	4	-	-	-
13. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับชมรมเรียนประจำแผนิวัฒนธรรม จริยธรรมให้นักเรียน	จ	-	2	5	11	16	23	16	15	8	15
	พ	12	24	19	27	10	13	4	1	-	1
14. สอดแทรกคํสอนด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในบทเรียนวิชาพลศึกษา	จ	1	6	11	13	18	30	14	9	1	8
	พ	16	29	19	21	8	15	2	1	-	-

ตาราง 5 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่เป็นจริง	จ/พ										
	จ	44	99	147	207	257	393	148	126	34	99
		6.98	10.71	23.33	22.40	40.79	42.53	23.49	13.63	5.39	10.71
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่พึงประสงค์	พ										
	พ	277	435	243	350	89	127	21	11	-	1
		43.96	47.07	38.57	37.87	14.12	13.74	3.33	1.19	-	0.10

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชาย และหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมโดยรวม ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางมีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับคือชายร้อยละ 40.79, 23.49, 23.33 หญิงร้อยละ 42.53, 22.40, 13.63 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชาย ร้อยละ 43.96, 38.57, 14.12 หญิงร้อยละ 47.07, 37.87, 13.74 และรายข้อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ กิริยามารยาทและการแต่งกาย เป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนวางระเบียบวินัยการปฏิบัติและมารยาทไทยแก่นักกีฬา ชี้แนะแนวทางสำหรับความประพฤติและลักษณะนิสัยอันดีงามเป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เป็นผู้อบรมนักเรียนขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ มีส่วนร่วมจัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

สำหรับรายข้อย่อยที่ผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประสานงานให้นักเรียนจัดนิทรรศการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในการจัดประกวดมารยาทไทย เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน

สำหรับรายข้อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่างานที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่างานที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชุมนุมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม สอดแทรกการสอนด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในบทเรียนวิชาพลศึกษา

ตาราง 6 แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริการชุมชน 10 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ จ/พ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. เป็นผู้ร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน	จ	2	10	18	18	18	26	5	9	2	3
	พ	19	32	21	22	5	9	--	2	--	1
2. เป็นผู้ทำกิจกรรมทางพลศึกษาและนันทนาการในชุมชน	จ	4	11	14	21	15	24	8	5	4	5
	พ	18	37	20	22	7	5	--	2	--	--
3. เป็นผู้ฝึกสอนและจัดการแข่งขันกีฬาให้กับชุมชน	จ	5	13	14	21	13	18	11	8	2	6
	พ	22	38	17	17	6	10	--	1	--	--
4. เป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดกิจกรรม	จ	2	10	14	24	18	19	9	7	2	6
	พ	20	37	21	20	4	8	--	--	--	1
5. เผยแพร่ข่าวสารด้านพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	จ	--	8	17	15	18	24	7	14	3	5
	พ	21	33	16	21	8	10	--	2	--	--
6. มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน	จ	5	12	22	19	12	25	6	6	--	4
	พ	23	35	19	21	3	9	--	1	--	--

ตาราง 6 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
7. เป็นผู้ให้ความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่ชุมชน	จ	2	7	12	16	19	27	10	10	2	6
	พ	21	33	18	21	6	11	-	1	-	-
8. เข้าร่วมเป็นสมาชิกของหน่วยงานเอกชนในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน	จ	1	7	9	14	19	27	13	13	3	5
	พ	20	31	18	19	7	12	-	4	-	-
9. เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานของทางราชการ	จ	3	13	14	22	10	21	14	8	4	2
	พ	20	33	16	19	9	9	-	4	-	1
10. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ	จ	4	15	14	17	16	24	10	5	1	5
	พ	22	40	18	18	5	7	-	1	-	-
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่เป็นจริง	จ	28	106	148	187	158	235	93	85	23	47
		6.22	16.06	32.88	28.33	35.11	35.60	20.66	12.87	5.11	7.12
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่พึงประสงค์	พ	206	349	184	200	60	90	-	18	-	3
		45.77	52.87	40.88	30.30	13.33	13.63	-	2.72	-	0.45

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชาย และหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านบริการชุมชน โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางมีค่าความถี่และร้อยละสูงสุดตามลำดับคือ ชายร้อยละ 35.11, 32.88, 20.66 หญิงร้อยละ 35.60, 28.33, 16.06 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านบริการชุมชนโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุด ตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 45.77, 40.88, 13.33 หญิงร้อยละ 52.87, 30.30, 13.63 และรายข้อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ เผยแพร่ข่าวสารด้านพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นผู้เฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่ชุมชน เข้าร่วมเป็นสมาชิกของหน่วยงานเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

สำหรับรายข้อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุดแต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นผู้ฝึกสอนและจัดการแข่งขันกีฬาให้กับชุมชน เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานของทางราชการ

สำหรับรายข้อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกันคือผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นผู้นำกิจกรรมทางพลศึกษา และนันทนาการในชุมชน เป็นผู้เฝ้าระวังและร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน

ตาราง 7 แสดงความถี่และร้อยละของบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านหน้าที่พิเศษ 16 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ จ/พ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. เป็นคณะกรรมการโรงเรียน	จ	1	11	16	26	20	20	5	2	3	7
	พ	15	35	23	25	7	6	-	-	-	-
2. เป็นอาจารย์ฝ่ายปกครองนักเรียน	จ	1	10	14	18	19	23	9	11	2	4
	พ	22	37	18	18	5	7	-	2	-	2
3. เป็นอาจารย์ฝ่ายอาคารสถานที่	จ	-	11	16	14	18	28	8	8	3	5
	พ	20	34	18	17	6	12	1	2	-	1
4. เป็นอาจารย์ฝ่ายวิจัยและพัฒนาโรงเรียน	จ	1	5	10	11	16	31	16	11	2	8
	พ	13	27	24	24	8	13	-	1	-	1
5. เป็นอาจารย์ฝ่ายอาหารและจำหน่ายอาหาร ของโรงเรียน	จ	1	1	6	11	17	29	17	8	4	17
	พ	11	23	20	16	11	18	3	5	-	4
6. เป็นเจ้าหน้าที่วัดและประเมินผล	จ	-	3	3	12	18	27	14	10	10	14
	พ	13	24	17	15	10	22	5	2	-	3

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ จ/พ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
7. เป็นอาจารย์แนะแนวของโรงเรียน	จ	1	1	4	15	16	22	16	12	8	16
	พ	15	25	18	21	8	15	4	1	-	4
8. อยู่แผนกงานจัดสวัสดิภาพนักเรียน	จ	2	5	13	20	20	25	10	10	-	6
	พ	20	28	20	24	5	13	-	1	-	-
9. เป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์ของโรงเรียน	จ	-	4	5	14	13	19	19	8	8	21
	พ	11	27	17	15	10	8	7	7	-	9
10. เป็นอาจารย์สอนวิชาอื่น ๆ	จ	1	6	11	11	18	21	12	13	3	15
	พ	17	20	16	23	9	13	2	7	1	3
11. จัดทำอุปกรณ์รถยนต์ไปแข่งประมาณของโรงเรียน	จ	-	7	7	13	20	23	14	2	4	21
	พ	16	32	16	17	10	13	2	2	1	2
12. ช่วยงานหลักสูตรและการสอน	จ	-	6	10	13	16	20	15	11	4	16
	พ	16	28	21	21	6	13	2	3	-	1
13. ช่วยงานสื่อการเรียนการสอนและวัสดุทัศนศึกษา	จ	-	7	15	13	16	21	10	12	4	13
	พ	17	29	21	20	7	13	-	2	-	2

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทของครูพลศึกษา	ระดับ	5		4		3		2		1	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
14. ช่วยงานศูนย์ข้อมูลการศึกษาเพื่ออาชีพและตลาดแรงงาน	จ	2	5	6	11	15	24	16	8	6	18
	พ	13	21	19	21	10	14	2	8	1	2
15. ทำหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน	จ	3	10	13	20	16	24	12	9	1	3
	พ	20	25	20	25	5	12	-	4	-	-
16. เผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน	จ	7	17	17	22	19	20	2	4	-	3
	พ	25	37	16	20	4	9	-	-	-	-
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่เป็นจริง	จ	20	109	166	244	277	377	195	139	62	187
		2.77	10.32	23.05	23.10	38.47	35.70	27.08	13.16	8.61	17.70
รวมความถี่และร้อยละของบทบาทที่พึงประสงค์	พ	264	452	304	322	121	201	28	47	3	34
		36.66	42.80	42.22	30.49	16.80	19.03	3.88	4.45	0.41	3.21

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชาย และหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านหน้าที่พิเศษ โดยรวมทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือชายร้อยละ 38.47, 27.08, 23.05 หญิงร้อยละ 35.70, 23.10, 17.70 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ในด้านหน้าที่พิเศษ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากแต่ผู้บริหารเพศหญิงอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับคือชายร้อยละ 42.22, 36.66, 13.80 หญิงร้อยละ 42.80, 30.49, 19.03 และรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับโดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่เป็นอาจารย์ฝ่ายปกครองนักเรียนเป็นอาจารย์ฝ่ายอาคารสถานที่อยู่แผนกงานจัดสวัสดิภาพในโรงเรียนจัดทำอุปกรณ์โดยไม่ใช้งบประมาณของโรงเรียน ทาหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่างานที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่างานที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นอาจารย์ฝ่ายวิจัยและพัฒนาโรงเรียน เป็นอาจารย์ฝ่ายอาหารและจำหน่ายอาหารของโรงเรียน ช่วยงานสื่อการเรียนการสอนและทดสอบศึกษา เป็นเจ้าหน้าที่วัดและประเมินผล ช่วยงานหลักสูตรและการสอน เป็นอาจารย์แนะแนวของโรงเรียน ช่วยงานศูนย์ข้อมูลการศึกษา เพื่ออาชีพและตลาดแรงงาน

ตาราง 8 แสดงความถี่ บทบาทของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านวิชาการ 10 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ชาย จำนวน(คน)	หญิง จำนวน(คน)	รวม
1. ควรค้นคว้าพัฒนาด้านวิชาการเข้าร่วมวิเคราะห์หลักสูตร	9	8	17
2. สอนตามหลักสูตรโดยเฉพาะพื้นฐานการกีฬาต่าง ๆ ที่ ต้องการ	3	6	9
3. ควรศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อเผยแพร่ให้นักเรียนและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับรู้มากขึ้น	2	5	7
4. ส่งเสริมจริยธรรมให้นักเรียนโดยใช้กีฬาเป็นสื่อชักจูงให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการกีฬา การออกกำลังกายและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2	1	3
5. เป็นที่ปรึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ	2	–	2
6. ครูพลศึกษาไม่สนใจด้านวิชาการและทั้งชั่วโมงสอน	1	1	2
7. เป็นที่ปรึกษาและเป็นวิทยากรเกี่ยวกับสุขภาพพลานามัย	1	–	1
8. ควรมีการวางแผนอย่างดีมีอุปกรณ์การสอนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	1	–	1
9. ควรจะนำวิชาที่เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	1	–	1
10. สอนวิชาอื่น ๆ นอกจากวิชาพลศึกษา	–	1	1
รวมความถี่บทบาทของครูพลศึกษา	25	28	53

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อบทบาทของครูพลศึกษาด้านวิชาการ เรียงตามลำดับความถี่มากที่สุด

ได้แก่ การค้นคว้าพัฒนาด้านวิชาการ เข้าร่วมวิเคราะห์หลักสูตร สอนตามหลักสูตรโดยเฉพาะพื้นฐานการกีฬาต่าง ๆ ที่ต้องการ ควรศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อเผยแพร่ให้นักเรียนและประชาสัมพันธุ์ให้ชุมชนได้รับรู้มากขึ้น

ตาราง 9 แสดงความถี่ บทบาทของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านกิจกรรมนักเรียน 7 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ชาย จำนวน(คน)	หญิง จำนวน(คน)	รวม
1. เป็นผู้จัดและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เสนอผลงานกิจกรรมต่าง ๆ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	5	14	19
2. ควรมีบทบาทการเป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สนองนโยบายและเป็นไปอย่างดีงาม	5	10	15
3. เป็นที่ปรึกษากรรมการและจัดให้นักเรียนส่วนมากมี กิจกรรมการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	5	8	13
4. ควรมีหน้าที่เป็นฝ่ายปกครองและฝึกระเบียบแถวของ โรงเรียน	3	4	7
5. ควรปรับปรุงกิจกรรมการสอนเพิ่มรายละเอียดของเนื้อหา หาวิชา พัฒนาวิธีสอนและสื่อการเรียนการสอน	1	3	4
6. ไม่นับกิจกรรมเข้าจังหวะจะสอนก็พออย่างเดียว	1	2	3
7. ควรให้นักเรียนทุกคนแสดงพฤติกรรมทางกาย จิตใจ เพื่อพัฒนาร่างกายจิตใจ	1	-	1
รวมความถี่บทบาทของครูพลศึกษา	21	41	62

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อบทบาทของครูพลศึกษาด้านกิจกรรมนักเรียนเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุด ได้แก่ เป็นผู้จัดและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเสนอผลงานกิจกรรมต่าง ๆ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ควรมีบทบาทการเป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองนโยบายและเป็นไปอย่างดีงาม เป็นที่ปรึกษากรรมการและจัดให้นักเรียนส่วนมากมีกิจกรรมการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ควรมีหน้าที่เป็นฝ่ายปกครองและฝึกระเบียบแถวของโรงเรียน

ตาราง 10 แสดงความถี่ บทบาทของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 7 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ชาย จำนวน (คน)	หญิง จำนวน (คน)	รวม
1. ครอบงำศิลปวัฒนธรรมมาเผยแพร่และส่งเสริมให้นักเรียนยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ	3	10	13
2. ควรวางระเบียบวินัยและฝึกให้นักเรียนรู้จักระเบียบวินัย ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้	5	3	8
3. เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนและครูด้านบุคลิกภาพและอุปนิสัย	4	3	7
4. รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและส่งเสริมการแสดง เช่น มวยไทย ฟันดาบ กระบี่กระบอง ฯลฯ	1	2	3
5. เป็นผู้ริเริ่มและมีบทบาทเป็นผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมกับครูนักเรียน รวมทั้งประสานงานกับชุมชน	3	-	3
6. ครูพลศึกษาไม่สนใจทางด้านศิลปวัฒนธรรม ควรมีความรู้ความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมด้วย	1	1	2
7. จัดนิทรรศการและทัศนศึกษา	1	-	1
รวมความถี่บทบาทของครูพลศึกษา	18	19	37

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อบทบาทของครูพลศึกษาด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุด ได้แก่ ครอบงำศิลปวัฒนธรรมมาเผยแพร่และส่งเสริมให้นักเรียนยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ ควรวางระเบียบวินัยและฝึกให้นักเรียนรู้จักระเบียบวินัย ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนและครูด้านบุคลิกภาพและอุปนิสัย

ตาราง 11 แสดงความถี่ บทบาทของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านบริการชุมชน 6 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ชาย จำนวน (คน)	หญิง จำนวน (คน)	รวม
1. ควรเป็นผู้นำและประสานงานในกิจกรรมทางพลศึกษา ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	6	5	11
2. ช่วยเหลือแนะนำในการจัดกิจกรรมกีฬาให้ชุมชนมีลาน กีฬาต่าง ๆ ให้เยาวชน เพื่อด้านยาเสพติด	3	7	10
3. ควรมีการให้บริการอุปกรณ์กีฬาและส่งเสริมให้ชุมชนได้ ใช้สนามกีฬา สถานที่ในการฝึกซ้อมกีฬารองเรียน โดยมีผู้ควบคุม	5	4	9
4. ต้องมองถึงความต้องการของชุมชนแล้วจัดกิจกรรมให้ สอดคล้องกับสถานที่	2	3	5
5. เป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน เช่น จัดกิจกรรมลูกเสือ พัฒนาชุมชนต่าง ๆ	2	1	3
6. ควรจะตั้งกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการสอน วิชาพลศึกษาในโรงเรียน	1	-	1
รวมความถี่บทบาทของครูพลศึกษา	19	20	39

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อบทบาทของครูพลศึกษาด้านบริการชุมชนเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุด ได้แก่ ควรเป็นผู้นำและประสานงานในกิจกรรมทางพลศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ช่วยเหลือแนะนำในการจัดกิจกรรมกีฬาให้ชุมชนมีลานกีฬาต่าง ๆ ให้เยาวชนเพื่อด้านยาเสพติด ควรมีการให้บริการอุปกรณ์กีฬาและส่งเสริมให้ชุมชนได้ใช้สนามกีฬาสถานที่ในการฝึกซ้อมกีฬารองเรียนโดยมีผู้ควบคุม

ตาราง 12 แสดงความถี่ บทบาทของครูพลศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านหน้าที่พิเศษ 9 รายการ

บทบาทของครูพลศึกษา	ชาย จำนวน (คน)	หญิง จำนวน (คน)	รวม
1. เป็นกรรมการดูแลระเบียบวินัยและคณะกรรมการฝ่ายกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4	5	9
2. จัดกิจกรรมกีฬา กีฬาภายในเขตและทำการตัดสินกีฬา	2	4	6
3. สอนแทนในชั่วโมงว่างและช่วยเหลือในด้านวัสดุ ประเมินผลวิชาต่าง ๆ	2	2	4
4. ควรมีมนุษยสัมพันธ์ ลดความอึดอัดเกร็งและประสาน ประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้	1	2	3
5. ควรรู้ความสามารถพิเศษเพื่อช่วยเหลืองาน โรงเรียนได้มาก	1	1	2
6. ควรช่วยเหลือผู้บริหารด้านธุรการบ้าง	1	1	2
7. เป็นผู้ฝึกสอนนักกีฬาทีมชาติ และทีมระดับกีฬาแห่งชาติ	1	-	1
8. ควรปลูกฝังอบรมให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีงาม รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย เสียสละ ประยุกต์วิชาพลศึกษาให้เกิดประโยชน์	-	1	1
9. ควรโดดเด่นด้านวิชาลูกเสือ นันทนาการ และบริการ ชุมชน	-	1	1
รวมความถี่บทบาทของครูพลศึกษา	12	17	29

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อบทบาทของครูพลศึกษาด้านหน้าที่พิเศษเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุด ได้แก่ เป็นกรรมการดูแลระเบียบวินัยและคณะกรรมการฝ่ายกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน

จัดขึ้น จัดกิจกรรมกีฬาสี่กีฬาในเขตและทำการตัดสินกีฬา สอนแทนในชั่วโมงว่างและช่วยเหลือในด้านวัดผลและประเมินผลวิชาต่าง ๆ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 106 โรงเรียน จาก 46 สำนักงานเขต ที่มีมากกว่า 1 โรงเรียน จำนวน 429 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจาก 46 สำนักงานเขต มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 111 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) การสุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มสำนักงานเขต 46 สำนักงานเขต คิดเป็นร้อยละ 50 โดยการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง 23 สำนักงานเขต
2. สุ่มโรงเรียนจาก 23 สำนักงานเขต คิดเป็นร้อยละ 50 โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 47 โรงเรียน

3. สุ่มผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 ได้กลุ่มตัวอย่าง 111 คน เพศชาย 45 คน เพศหญิง 66 คน รายละเอียดตามตารางที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ในบทบาทด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้านต่อไปนี้ 1 บทบาทด้านวิชาการ 2 บทบาทด้านกิจกรรมนักเรียน 3 บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 4 บทบาทด้านบริการชุมชน 5 บทบาทด้านหน้าที่พิเศษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

การประมาณค่า ได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์มากที่สุด
- 4 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์มาก
- 3 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 2 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์น้อย
- 1 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะที่มีต่อบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการเพิ่มเติม

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ

1. ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สำนักการศึกษาขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสำนักงานเขตรวม 23 สำนักงานเขต

2. ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจากสำนักงานการศึกษาพร้อมทั้งแบบสอบถามไปให้กับสำนักงานเขตทั้ง 23 สำนักงานเขต ด้วยตนเองเพื่อให้สำนักงานเขตส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วกลับคืนยังสำนักงานเขตในระยะเวลาที่กำหนด
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานเขตต่าง ๆ ตามวันเวลาที่กำหนดด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม เพื่อหาค่าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าร้อยละบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 เพศหญิง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 59.46 มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 อายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 อายุสูงกว่า 45 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 71.17 มีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20.72 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 วุฒิกศึษาาระดับปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 74.77 วุฒิกทางการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็น

ร้อยละ 19.82 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.51 ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10 - 15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.21 ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21 - 25 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 63.96

2. บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริง พิจารณา
ความถี่รวม ในด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และด้านบริการ
ชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนบทบาท
ของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านหน้าที่พิเศษนั้นผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
แต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหาร
เพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 พิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละด้าน คือ

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิง
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ รวบรวมทุกข้อ
อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 43.18, 25.69,
16.90 หญิงร้อยละ 45.91, 25.69, 13.57 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ
รวบรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับคือ ชายร้อยละ 44.63,
41.73, 13.04 หญิงร้อยละ 54.01, 31.29, 12.45 และรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมี
ความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
ที่สุด ได้แก่ การสามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักเรียนเข้าใจ เข้าสอนตรงเวลาสม่ำเสมอ

สำหรับรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับโดยผู้บริหารทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความ
คิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เก็บบำรุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์อย่างมีระบบ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ
ทางด้านความรู้และทักษะทางกีฬาสามารถชี้แหล่งความรู้ที่ทันสมัย มีการวางแผนการสอนระยะสั้น
และระยะยาว มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้งจัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่
ทำการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้ความปรึกษาแนะนำในปัญหาการเรียนของนักเรียน มีการประสานงานกับสายวิชาอื่น ๆ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้ความรู้ทางพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านกิจกรรมนักเรียนโดยรวมทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 34.72, 34.16, 14.16 หญิงร้อยละ 45.91, 25.69, 13.57 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ด้านกิจกรรมนักเรียนโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุดตามลำดับคือ ชายร้อยละ 46.66, 43.61, 8.75 หญิงร้อยละ 54.01, 31.29, 12.45 และรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดโดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

สำหรับรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน เป็นต้นแบบในการสอนลูกเสือ ยุวกาชาด หรือเนตรนารี มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่อาจารย์และนักเรียน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาและกีฬา สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากแต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางแต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ติดต่อบุคลากรของนักเรียนในกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา

สำหรับรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่างกันในบทบาทที่เป็นจริง คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าเป็นจริง อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุดโดยบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาภายนอกโรงเรียน

2.2.3 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริง ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 40.79, 23.49, หญิงร้อยละ 42.53, 22.40, 13.63 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยรวมทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 43.96, 38.57, 14.12 หญิงร้อยละ 47.07, 37.87, 13.74 และรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ กิริยามารยาท และการแต่งกาย เป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน วางระเบียบวินัยการปฏิบัติและมารยาทไทยแก่นักกีฬา ชี้แนะแนวทางสำหรับความประพฤติและลักษณะนิสัยอันดีงาม เป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เป็นผู้อบรมนักเรียนขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประสานงานให้นักเรียนจัดนิทรรศการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในการจัดประกวดมารยาทไทย เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม สอดแทรกการสอนด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในบทเรียนวิชาพลศึกษา

2.2.4 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านบริการชุมชน โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 35.11, 32.88, 20.66 หญิงร้อยละ 35.60, 28.33, 16.06 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านบริการชุมชนโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 45.77, 40.88, 13.33 หญิงร้อยละ 52.87, 30.30, 13.63 และรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ นานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ เผยแพร่ข่าวสารด้านพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่ชุมชน เข้าร่วมเป็นสมาชิกของหน่วยงานเอกชนในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นผู้ฝึกสอนและจัดการแข่งขันกีฬากับชุมชน เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานของทางราชการ

สำหรับรายชื่อย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่างบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นว่างบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นผู้นำกิจกรรมทางพลศึกษาและนันทนาการในชุมชน เป็นผู้นำและร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน

2.2.5 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านหน้าที่พิเศษ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความถี่และค่าร้อยละสูงที่สุดตามลำดับ คือ ชายร้อยละ 38.47, 27.08, 23.05 หญิงร้อยละ 35.70, 23.10, 17.70 ส่วนบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านหน้าที่พิเศษโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ มีค่าความถี่และร้อยละสูงที่สุด คือ ชายร้อยละ 42.22, 36.66, 16.80 หญิงร้อยละ 42.80, 30.49, 19.03 และรายชื่อย่อยที่มีความถี่มากที่สุดตามลำดับ โดยผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่างบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นอาจารย์ฝ่ายปกครองนักเรียน เป็นอาจารย์ฝ่ายอาคารสถานที่ อยู่แผนกงานจัดสวัสดิภาพนักเรียน จัดทำอุปกรณ์โดยไม่ใช้งบประมาณของโรงเรียน ทำหน้าที่ฝ่าย

ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน

สำหรับรายชื่อที่ย่อยที่ผู้บริหารทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่บทบาทที่พึงประสงค์ต่างกัน คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าบทบาทที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารหญิงมีความคิดเห็นว่าบทบาทที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นอาจารย์ฝ่ายวิจัยและพัฒนาโรงเรียน เป็นอาจารย์ฝ่ายอาหารและเจ้าหน้าที่อาหารของโรงเรียน ช่วยงานสื่อการเรียนการสอนและโสตทัศนศึกษา เป็นเจ้าหน้าที่วัดและประเมินผล ช่วยงานหลักสูตรและการสอน เป็นอาจารย์แนะแนวของโรงเรียน ช่วยงานศูนย์ข้อมูลการศึกษาเพื่ออาชีพตลาดแรงงาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านวิชาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่อง ให้ข่าวสารทางพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน เก็บบารุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์อย่างมีระบบ สามารถชี้แหล่งความรู้ที่ทันสมัยค้นคว้าทดลองแนะนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ มีการวางแผนการสอนระยะสั้นและระยะยาวกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชา จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความเข้าใจหลักวิธีการประเมินผลการให้คะแนนรายวิชาพลศึกษา กำหนดแผนการเรียนการสอนพลศึกษา พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทางด้านความรู้และทักษะทางกีฬา อาจเป็นเพราะว่าครูพลศึกษาส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาพลศึกษา ต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชา เช่น วิชาพลศึกษา วิชาสุขศึกษา วิชาความปลอดภัย วิชาลูกเสือ เนตรนารี และปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อีก จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงบทบาทเกี่ยวกับการให้ข่าวสารทางพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และเก็บบารุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์อย่างมีระบบ ดังที่ ศกพลวรรณ เบ็ญนง (2528 : ง - จ) ได้วิจัยพบว่า ครูพลศึกษาปฏิบัติงานมากเกี่ยวกับการสอนการสร้างระเบียบวินัย ควบคุมดูแลความประพฤติ นักเรียน และนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา

สำหรับบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านวิชาการนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่อง

การสามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักเรียนเข้าใจ เข้าสอนตรงเวลาสม่ำเสมอ เก็บบารุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์อย่างมีระบบ พัฒนาตนเองอยู่เสมอทางด้านความรู้และทักษะทางกีฬา สามารถใช้แหล่งความรู้ที่ทันสมัย มีการวางแผนการสอนระยะสั้นและระยะยาว มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา อุทิศเวลาให้กับทางราชการ ดังที่ เพป และ มีนส์ (Pape and Means. 1963 : 77 - 93) ได้กล่าวว่า "ครูพลศึกษาที่มีคุณภาพควรปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ทักษะที่เหมาะสมและเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างดี" ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทยา สุคนธมณี (2529 ง - จ) ที่พบว่า ผู้บริหารคาดหวังบทบาทของครูพลศึกษาในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับเรื่องสามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักศึกษาเข้าใจและมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาพลศึกษาอย่างลึกซึ้ง

2. บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านกิจกรรมนักเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่อง มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬภายในโรงเรียน ส่วนผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่างกันบทบาทที่เป็นจริง คือ ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่อง เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬภายนอกโรงเรียน ซึ่งเรื่องนี้นับว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของครูพลศึกษาที่จะต้องปฏิบัติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดโปรแกรมพลศึกษาในสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นต้นแบบในการสอนลูกเสือ ยุวกาชาด หรือเนตรนารี มีส่วนร่วมในการจัดบริการตรวจสุขภาพให้กับนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่อาจารย์และนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างบประมาณที่จะนำมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีไม่เพียงพอและครูพลศึกษามีจำนวนน้อยจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ ตามความประสงค์ของผู้บริหาร ซึ่ง บุชเชอร์ (Bucher. 1968 109) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า อัตราการทำงานของครูพลศึกษาต้องเหมาะสมกับกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน และการที่ครูพลศึกษาจะทำงานได้ดี ต้องไม่ทำงานเกินกำลังความสามารถ

สำหรับบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านกิจกรรมนักเรียนนั้น ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่อง มีส่วนร่วมในการจัดแข่งขันกีฬภายในโรงเรียน เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬภายนอกโรงเรียน ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทุกครั้งฝึกกายบริหารในตอนเช้ามีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนจัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแถว เป็นต้นแบบในการสอนลูกเสือ ยุวกาชาด หรือเนตรนารี ในเรื่องนี้ครูพลศึกษา

มีส่วนสำคัญมากและเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว เพราะครูพลศึกษาได้รับการศึกษาและฝึกปฏิบัติทางด้านการกีฬาโดยเฉพาะ สามารถจัดดำเนินการงานพลศึกษาและปลูกฝังระเบียบ กติกา ทั้งในด้านกีฬาและการประพัตติตนาให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ แบลี และ ฟิลด์ (Baley and Field. 1976 : 100 - 101) ที่กล่าวว่า "ครูพลศึกษามีหน้าที่จัดกิจกรรมหลายประเภท ได้แก่ โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในสถานศึกษาการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา"

3. บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมนั้น ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องวางระเบียบวินัยการปฏิบัติและมารยาทไทยแก่นักกีฬา มีส่วนร่วมจัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยชี้แนะแนวทางสำหรับความประพฤติและลักษณะนิสัยอันดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ กิริยามารยาท และการแต่งกาย มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชุมนุมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในการจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม อาจเป็นเพราะงานที่ครูพลศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติจะต้องอาศัยความสามารถทางด้าน ศิลปะ และความละเอียดอ่อน ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับบุคลิกภาพและความสามารถของครูพลศึกษา จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวได้อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูพลศึกษาอาจจะคิดว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเปิดสอนวิชาศิลปศึกษา จริยศึกษา และพระพุทธศาสนา รวมทั้งอาจารย์ในโรงเรียนส่วนมากเป็นสุภาพสตรี และทำหน้าที่สอนวิชาดังกล่าวย่อมมีความสามารถและเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานในบทบาทด้านนี้ ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริหารได้ดีกว่าครูพลศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ ประมวล รัตนวงศ์ (2519 : 34) ที่กล่าวว่า "การกระทำใด ๆ จะประสบผลสำเร็จ จะต้องอาศัยความสามารถของผู้ปฏิบัติ งบประมาณ และความร่วมมือ"

สำหรับบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของความประพฤติ กิริยามารยาท และการแต่งกาย เป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน วางระเบียบวินัยการปฏิบัติและมารยาทไทยแก่นักกีฬา ชี้แนะแนวทางสำหรับความประพฤติและลักษณะนิสัยอันดีงาม เป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ บทบาทในด้านนี้มีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวัยที่มีการพัฒนาและมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและการรับรู้ได้ดี เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น ซึ่งกิจกรรมในวิชาพลศึกษาจะเป็นแบบฝึกและสนามทดสอบศิลปวัฒนธรรมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนมีโอกาสดูซึ่งพฤติกรรมอันเป็นธรรมชาติของตนเองให้ครูพลศึกษาสังเกตเห็นในหลาย ๆ ด้าน โดยครูพลศึกษาส่วนมากจะทำหน้าที่เป็นครูฝ่าย

ปกครองของโรงเรียนย่อมสามารถที่จะใช้กิจกรรมทางพลศึกษา เป็นสื่อในการแก้ไขพฤติกรรมหรือสร้างเสริมบุคลิกภาพที่ดีรวมทั้งปลูกฝังศิลปวัฒนธรรมให้กับนักเรียนได้ดีกว่าวิชาอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต เพียรชอบ (2514 : 108 - 117) ที่กล่าวโดยสรุปไว้ว่า ครูควรจะต้องมีบทบาทการอบรมศีลธรรมจรรยาให้นักศึกษาเป็นแบบฉบับที่ดีต่อสังคม ซึ่งอาจจะทำได้ขณะเวลาสอนหรือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน นอกจากนี้ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2528 : 19) ยังได้กล่าวไว้ว่า "ครูพลศึกษามิใช่จะเลยบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักเรียนเป็นอย่างยิ่ง พร้อมกันนั้นก็ควรดำรงบทบาทของการเป็นครูที่มีศีลธรรมและจริยธรรมเพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนควบคู่ไปด้วย"

4. บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านบริการชุมชนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่อง เป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่ชุมชน เข้าร่วมเป็นสมาชิกของหน่วยงานเอกชนในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน เป็นผู้นำและร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน เผยแพร่ข่าวสารด้านพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ อาจเป็นเพราะบทบาทในเรื่องนี้ครูพลศึกษาเห็นว่า ปัจจุบันมีสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โทรสาร และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น สามารถที่จะเผยแพร่ความรู้หรือข่าวสารพลศึกษาให้กับชุมชนได้อย่างละเอียดและทั่วถึงทุกที่ ส่วนการจัดกิจกรรมด้านพลศึกษาให้กับชุมชนนั้น ได้มีหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สมาคมกีฬาประเภทต่าง ๆ การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา ห้างร้าน บริษัท ฯลฯ ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมด้านพลศึกษาด้วย นอกจากนี้ ครูพลศึกษาซึ่งมีจำนวนน้อยและต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงสำหรับครูพลศึกษา เช่น เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาและจัดการแข่งขันกีฬภายในโรงเรียน ดูแลซ่อมแซมสนามและอุปกรณ์กีฬารวมทั้งนำความรู้ข่าวสารทางด้านพลศึกษามาเผยแพร่ให้อาจารย์และนักเรียนได้รับทราบ จึงทำให้ครูพลศึกษาไม่มีเวลาที่จะจัดกิจกรรมให้กับชุมชน อีกทั้งโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีบริเวณและสถานที่จำกัด โดยเฉพาะสนามกีฬามีไม่เพียงพอ ในการจัดกิจกรรมพลศึกษา ดังนั้นครูพลศึกษาจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมและให้บริการด้านพลศึกษาให้กับชุมชนตามที่ผู้บริหารคาดหวังไว้ได้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ (2522 : จ) ที่พบว่า สถาบันอาชีวศึกษามีครูพลศึกษาไม่เพียงพอ ขาดสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมและสถานที่ทำความสะดวกร่างกาย หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

สำหรับบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านบริการชุมชนนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่อง นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ เป็นผู้ฝึกสอนและจัดการแข่งขันกีฬา

ให้กับชุมชน เผยแพร่ข่าวสารพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่ชุมชน เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานของทางราชการ บทบาทในด้านนี้นับว่ามีความสำคัญทั้งในด้านให้การศึกษาและการพัฒนาชุมชน ให้มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทด้านนี้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครูพลศึกษาซึ่งมีลักษณะการเป็นผู้นำ มีความสามารถในด้านกีฬาและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมที่จะใช้กิจกรรมทางพลศึกษาเป็นสื่อในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ดังนั้นครูพลศึกษานอกเหนือจากการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบภายในโรงเรียนแล้วก็ควรจะมีบทบาทภายนอกโรงเรียนด้วย ดังที่ สุทิน เนียมพลับ (2522 : 82) ได้กล่าวสรุปว่า ครูเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงสภาพท้องถิ่น และแนะแนวทางให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเป็นผู้ประสานงานและประชาสัมพันธ์ชุมชนกับโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนตรี ไซยพันธ์ (2526 : ง - จ) ที่พบว่า ครูพลศึกษาควรปฏิบัติเกี่ยวกับการเป็นผู้นำจัดกิจกรรมทางพลศึกษาของชุมชน เป็นคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬานานชุมชน และเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพลศึกษาให้กับบุคคลอื่น

5. บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงด้านหน้าที่พิเศษนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่อง เป็นอาจารย์ฝ่ายวิจัยและพัฒนาโรงเรียน เป็นอาจารย์ฝ่ายอาคารสถานที่ เป็นอาจารย์ฝ่ายอาหารและเจ้าหน้าที่อาหารของโรงเรียน เป็นเจ้าหน้าที่วัดและประเมินผล อยู่แผนกงานจัดสวัสดิภาพในโรงเรียนอาจจะเป็นเพราะว่าครูพลศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนให้ดีที่สุด และยังมีมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักเรียนในด้านอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง เช่น งานด้านกีฬา งานกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี งานเป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ งานอบรมนักเรียนขณะเข้าแถวเคารพธงชาติเป็นอาจารย์ฝ่ายปกครองนักเรียน ฯลฯ จึงทำให้ครูพลศึกษาปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ดังที่ เมธ เมธสีมา (2518 : 18 - 21) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า "ครูจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนร่วมงาน นักศึกษา และอาชีพการสอน โดยพยายามปฏิบัติงาน และปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น"

สำหรับบทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ด้านหน้าที่พิเศษนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่องเป็นอาจารย์ฝ่ายปกครองนักเรียน เผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน เป็นคณะกรรมการโรงเรียน เป็นอาจารย์ฝ่ายอาคารสถานที่ จัดทำอุปกรณ์โดยไม่ใช้งบประมาณของโรงเรียน ช่วยงานสื่อการเรียนการสอนและวัสดุทัศนศึกษา อาจเป็นเพราะว่าครูพลศึกษาจะต้องปฏิบัติหน้าที่ประจำ คือ การสอนวิชาพลศึกษาและวิชาอื่นด้วย รับผิดชอบกิจกรรมพลศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ

ต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ให้กับนักเรียนได้เรียนและได้ฝึกซ้อม ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ศกลวรรณ เป็ลียนชา (2528 : ง - จ) ที่พบว่าครูพลศึกษาปฏิบัติงานมากเกี่ยวกับ ด้านการสอน ด้านการการสร้างความระเบียบวินัย ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน และนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพลศึกษาเป็นกรรมการผู้ตัดสินกีฬาประเภทต่าง ๆ สนับสนุนให้เข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือฝึกอบรมทางด้านพลศึกษาแนวใหม่และพัฒนาครูพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีบุคลิกภาพลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ครูพลศึกษาได้มีโอกาสรื้อสร้างดูว่าตนเองมีบทบาทไปในแนวทางใด อันเป็นการช่วยให้สามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขบทบาทของตนเองตามที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ต้องการเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. การศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ๕) ✓ ชาอุทัย พงสยาภรณ์. ความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อบทบาทครูพลศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อุดสาเนา.
- ๖) ✓ ประมวล รัตนวงศ์. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักการศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาในจังหวัดนราธิวาส. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อุดสาเนา.
- ๗) ✓ ประสาท หลักศิลา. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2511.
- ๘) ✓ พานิต บิลมาศ. คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อุดสาเนา.
- ๙) ✓ พัทยา สุคนธมณี. การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูพลศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อุดสาเนา.
- พอง เกิดแก้ว. ประวัติพลศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2520.
- 10) ✓ ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2517.
- 11) ✓ มนตรี ไชยพันธ์. บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนภูมิภาคตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อุดสาเนา.
- 12) ✓ มานิต รกสลอินทรีย์. บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อุดสาเนา.
- 13) ✓ มีศักดิ์ วิมาียงกูร. ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทผู้ประสานงานกรมสามัญศึกษาประจำจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อุดสาเนา.
- 14) ✓ เมธ เมธสีมา. "บทบาทความรับผิดชอบของครู," วารสารสามัญศึกษา. 7 กรกฎาคม 2518.
- 15) ✓ ยุพิน ศิริพละ. บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อุดสาเนา.
- 16) ✓ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.

๒๑. ✓ เลขา ปิยะจรรย์ยะ. "หน้าที่ของครูยุคใหม่," วารสารครูศาสตร์. 9 มีนาคม-เมษายน 2522.
๒๒. ✓ วรศักดิ์ เพียรชอบ. "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ. 1 มิถุนายน 2527.
๒๓. ✓ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. การสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
๒๔. ✓ ศกลวรรณ เปลื้องษา. บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
๒๕. ✓ สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ชุดการสอนจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ส่งเสริมวิชาการ, 2525.
๒๖. ✓ สงวนศรี วิรัชชัย. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศึกษาศร, 2527.
- สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ. ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษากรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
๒๗. ✓ สิริวรรณ พุทธสารสัมพันธ์. บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานำเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
๒๘. ✓ สุจริต เพียรชอบ. "บทบาทของครูในสังคม," วารสารครูศาสตร์. 1 : 108-117; กันยายน 2514.
๒๙. ✓ สุทิน นิยมพลับ. การประถมศึกษาและการศึกษาประชาชน. ราชบุรี : โรงพิมพ์วิศวะการพิมพ์. 2522.
๓๐. ✓ สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- สมาน รังสิโยภักดิ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2524.
- สำนักงานการศึกษา กองวิชาการ. แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 10-18 ; กันยายน 2539.
- สาอาจ พ่วงบุตร. "การพัฒนาการศึกษา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ. 4; 8 ตุลาคม 2525.

- ๒๐ ✓ อนันต์ เอี้ยวเจริญ. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- อวย เกตุสิงห์. "วิทยาศาสตร์การกีฬา," เอกสารการประชุมทางวิชาการ กรมพลศึกษา. 1; 6-8 ธันวาคม 2518.
- ๒๑ ✓ อินทิรา ลาวัณกุล. บทบาทของอาจารย์สาขาพลศึกษา ในสถาบันผลิตครูพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- ✓ Allard, R.J. "Teacher Behavior Directed Toward Individual Students in Physical Education Classes : The Influence of Student Gender and Class Participation," Dissertation Abstracts International. 40 : 2536 - A; November, 1979.
- ✓ Baley, J.A. and D.A. Field. Physical Education and Physical Educator. Boston : Allyn and Bacon, 1976.
- ✓ Bestman, L.P. "An Evaluation of the Boy's Physical Education Programs in the Anaheim Union High School District, Anaheim, California," Dissertation Abstracts International. 35 : 6495 A; April, 1975.
- ✓ Broom, L. and P. Selnick. Sociology a Text with Adapted Readings. New York : Harpers Row, 1963.
- ✓ Bucher, C.A. Foundations of Physical Education. St.Louis : The C.V. Mosby Co., 1968.
- ✓ Cowell, C.C. and H.M. Schwehn. Modern Principles and Methods in Secondary School Physical Education. Boston : Allyn and Bacon, 1967.
- ✓ Daughtrey, G. Effective Teaching in Physical Education for Secondary School. Philadelphia : W.b. Saunders Company, 1973.
- ✓ Davis, K. Human Relation at Work. New York : McGraw - Hill Book Co., 1962.

- ✓ Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill Book Co., 1973.
- Gross, R.E. "The Social Studies Teacher : Agent of Change," The Socialstudies. 147; July - August, 1976.
- ✓ Krech, R.S. and E.L. Pallachey. Individual in Society. New York : McGraw Hill Book Company Inc., 1962.
- ✓ Mors, Marilyn. "A Description of the Causal Attributions Made to Perceived teaching Behavior across three Elementary Physical Education Content," Dissertation Abstracts International. 51 (9) : 3012 A ; March, 1991.
- ✓ Nancy, Melnychuk. "Toward Understanding the lived World of the Physical Education Teacher in Curriculum Implementation," Dissertation Abstract International. 52(7) : 3857 A; May, 1992.
- ✓ Olivella-Beniamino, C.A. "Practitioners's Evaluation of the Physical Education Programs in Puerto Rico Public School," Dissertation Abstracts International. 2561 - A; December, 1981.
- ✓ Pape, L.A. and L.E. Means. A Professional Career in Physical Education. New Jersey : Prentice-Hall, 1963.
- ✓ Van Scotter, R.D. and K.J. Kraft and J.D. Hass. Foundations of Education. New Jersey : Prentice-Hall, 1979.
- ✓ Wilke, Barbara June. "The Future of General Instruction Physical Education Programs in Higher Education : A Delphi Study," Dissertation Abstract International. 43(7) : 2278 A ; January, 1983.
- ✓ Willard, H.R. "An Assessment of Physical Education Programs in Selected Elementary School," Dissertation Abstracts International. 36 : 765 - A; August, 1975.

කතෘත්වය

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อทราบบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามนี้โดย
เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความหรือเติมข้อความหรือเติมตัวเลขในช่องว่างให้
ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 25 ปี	☐ 25-35 ปี
☐ 36-45 ปี	☐ สูงกว่า 45 ปี
3. ตำแหน่ง

☐ ผู้อำนวยการ	☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ
☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ	
4. วุฒิทางการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์การทำงาน (ตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน)

☐ น้อยกว่า 10 ปี	☐ 10-15 ปี
☐ 16-20 ปี	☐ 21-25 ปี
☐ มากกว่า 25 ปี (โปรดระบุ).....	

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติ และการประเมินค่าบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 บทบาทด้านวิชาการ
- ตอนที่ 2 บทบาทด้านกิจกรรมนักเรียน
- ตอนที่ 3 บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- ตอนที่ 4 บทบาทด้านบริการชุมชน
- ตอนที่ 5 บทบาทด้านหน้าที่พิเศษ

โปรดพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง 1, 2, 3, 4 หรือ 5 ตามบทบาทและระดับความมากน้อยในบทบาทของท่าน โดยจะต้องทำเครื่องหมาย 2 ครั้ง คือ ในช่องบทบาทที่เป็นจริง และในช่องบทบาทที่พึงประสงค์

1. บทบาทที่เป็นจริงของครูพลศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของครูพลศึกษาที่เป็นจริงในปัจจุบัน
2. บทบาทที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น

โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์มากที่สุด
- 4 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์มาก
- 3 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 2 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์น้อย
- 1 หมายถึง บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงหรือที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

[illegible]

บทบาทของครูพลศึกษา	บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10. เป็นอาจารย์สอนวิชาอื่น ๆ	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
11. จัดทำอุปกรณ์โดยนำมาซึ่งงบประมาณของโรงเรียน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
12. ช่วยงานหลักสูตรและการสอน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
13. ช่วยงานสื่อการเรียนการสอนและวัสดุทัศนศึกษา	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
14. ช่วยงานศูนย์ข้อมูลการศึกษา เพื่ออาชีพและตลาด แรงงาน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
15. ทำหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
16. เผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่วรรณ	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในด้านต่าง ๆ

1. บทบาทด้านวิชาการ

.....

.....

2. บทบาทด้านกิจกรรมนักเรียน

.....

.....

3. บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

.....

.....

4. บทบาทด้านบริการชุมชน

.....

.....

5. บทบาทด้านหน้าที่พิเศษ

.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ถวิล ปานศรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ อักษรถึง อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิมิ รัตน์โรจนากุล อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
4. นายชัยวิทย์ จิตเมตตา รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
ฝ่ายแผนงานและวิชาการ
5. นายวันรบ ไรภณพทุมรักษ์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง
เสริมลักษณะนิสัย สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายถวิล ชื่อสกุล ปานศรี

เกิดวันที่ 17 เดือน ธันวาคม พุทธศักราช 2498

สถานที่เกิด อำเภอฟะนัง จังหวัดพิจิตร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 4095/1 ซอย 13 ถนนประชาสงเคราะห์ เขตดินแดง

กรุงเทพมหานคร 10320

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สถาบันการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ ซอยอารี

ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2515 มัธยมศึกษา จากโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม

อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

พ.ศ.2517 ป.กศ.ต้น จากวิทยาลัยครูนครสวรรค์ อำเภอเมือง

จังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ.2519 ป.กศ.สูง (พลศึกษา) จากวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.2521 กศ.บ. (พลศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา

พ.ศ.2541 กศ.ม. (พลศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2522 อาจารย์พลศึกษา โรงเรียนพณิชยการสีลม กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2535 อาจารย์พลศึกษา โรงเรียนวัดชุมทอง กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2536 อาจารย์พลศึกษา โรงเรียนวิสุทธิ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2541 เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สถาบันการประชาสัมพันธ์

สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี

บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ถวิล ปานศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา
กันยายน 2541

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบบทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริงกับที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 47 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 111 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และวิธีสุ่มอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นผู้บริหารเพศชาย 45 คน ผู้บริหารเพศหญิง 66 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อวัดความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ข้อคำถามได้ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพลศึกษา จำนวน 5 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพดี จำนวน 79 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ บทบาทที่เป็นจริงเท่ากับ 0.92 และบทบาทที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.97 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า

บทบาทของครูพลศึกษาที่เป็นจริง ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ด้านวิชาการ และบทบาทที่เป็นจริงในระดับน้อยที่สุด คือ บทบาทด้านบริการชุมชน

บทบาทของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวิชาการและบทบาทที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด คือ บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

**ACTUAL AND DESIRABLE ROLES OF PHYSICAL EDUCATION
TEACHERS IN THE OPINIONS OF THE ELEMENTARY SCHOOL
ADMINISTRATORS IN BANGKOK METROPOLIS**

AN ABSTRACT

BY

TAWIN PANSRI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Physical Education

at Srinakharinwirot University

September 1998

The purpose of this study was to examine the study of the actual and desirable roles of physical education teachers in the opinions of the elementary school administrators in Bangkok metropolis.

The subject consisted of 111 opinions of the elementary school administrators in Bangkok metropolis from 47 large-size schools in B.E. 2540 obtained by Stratified Random Sampling and Simple Random Sampling. Criteria and subject compositions for subject selection were 45 male administrators and 66 female administrators

The questionnaire used for the research study was constructed by the researchers following Rating Scales for school administrator opinion test and questions from the work of various reseachers who have conducted related research. The questionnaire was examined by five experienced physical educational experts for its Face validity and was tried out by 30 the elementary school administrators in Bangkok metropolis who were not in the testing groups. It got 79 qualitative questions on the roles of physical education teachers. The result of the reliability of the questionnaire about the actual role was 0.92 and the desirable role was 0.97 significant level .05 the collected data were analyzed through percentage.

Most of the school administrators's opinions on the results of the study about the actual roles of the physical education teachers were in middle levels as academic aspect. The least actual roles were community service ones. The school administrators'opinions on the most desirable roles of the physical education teachers were in highest levels as academic aspect, and the least desirable roles were supporting art culture roles.